

**QUBADLI: 31 ilin
o başı, bu başı...**

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

№ 158 (7083)

31 avqust 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

Azərbaycan və Türkiyə: siyasi və mənəvi güc birliyi!

Prezident İlham Əliyev: "Azərbaycan bölgədə
davamlı sülhün təmin olunmasının tərəfdarıdır"

Sentyabrın 1-də növbəti tarixi hadisə yaşanacaq

Məntəqələrə daxil olan seçicilər istədiyi şəxsə səs
verməklə zəfər seçkisinin iştirakçısı olacaqlar

Rusiya diplomatı: "Azərbaycan
ilə Ermənistan
arasında sülh sazişinin
layihəsi əsasən razılaşdırılıb"

İtirdiyimiz
xüsusiyyətlər: həya

Bu xəstəliyi qripdən
ayırmaq çətindir - DİQQƏT!

Pəhriz
psixologiyamıza
necə təsir edir?

İnformasiya
məkanı:
klassik media
sıradan çıxır,
yerini isə...

Azərbaycan və Türkiyə: siyasi və mənəvi güc birliyi!

Prezident İlham Əliyev: "Azərbaycan bölgədə davamlı sülhün təmin olunmasının tərəfdarıdır"

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinə davamlı şəkildə dəstək göstərdiyini qeyd edib.

BEYNƏLXALQ MIQYASDA BİR-BİRİNİ DƏSTƏKLƏYƏN ÖLKƏLƏR

İqtisadi-ticari əlaqələr də uğurla inkişaf edir. Azərbaycan Türkiyədə, Türkiyə isə Azərbaycanda ən böyük sərmayədarlardan biridir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərləri, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, TANAP, TAP kimi birgə layihələr regional və beynəlxalq təhlükəsizliyə, əməkdaşlığa mühüm töhfələr verir. Bunlarla yanaşı, Azərbaycan və Türkiyə daim bir-birini ən yüksək səviyyədə dəstəkləyir, hər iki ölkənin milli maraqlarının qorunmasında qətiyyətli mövqe nümayiş etdirirlər. Daha dəqiq desək, Türkiyə və Azərbaycan nainki regionda, eləcə də beynəlxalq miqyasda bir-birini ən sıx və yaxın olan dəstəkləyən ölkələr kimi çıxış edir.

Azərbaycan öz torpaqlarının işğaldan azad olunması üçün milli mübarizəsinin uğurla nəticələnməsində, möhtəşəm tarixi qələbəsinin təmin edilməsində qardaş Türkiyənin mənəvi-siyasi dəstəyi müstəsna önəm daşıyıb. 44 günlük Vətən müharibəsi Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının sarsılmaz olduğunu və möhkəm təməllərə əsaslandığını bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirdi. 2020-ci ildə Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 44 gün ərzində Ermənistanın 30 il ərzində havadarlarının dəstəyi ilə qurduğu ordusunu darmadağın etdiyi zaman Türkiyə dövləti ilk gündən son ana - Zəfər qazanılana qədər qardaş Azərbaycanın yanında oldu. 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan və Türkiyə arasındakı tarixi qardaşlıq və dostluğun sarsılmazlığını bir daha bütün dünya görmüş oldu. Bu müharibə bir daha göstərdi ki, dövlətlərarası münasibətlər həqiqətən də dostluğa, qardaşlığa söykənir. Türkiyə Prezidentinin 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı çıxışlarında səsləndirdiyi fikirlər, atdığı qətiyyətli addımlar, Azərbaycanın yanında olması bu dostluğun, qarşılıqlı münasibətlərin göstəricisidir. İşğaldan sonra Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın işğaldan azad olunan ərazilərimizə səfəri bu münasibətlərin davamlığını göstərir. Türkiyə Prezidentinin Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılışında, eləcə də bir sıra məkanlarda təməlqoyma mərasimlərində iştirakı qardaş ölkənin hər zaman Azərbaycanın yanında olmasından xəbər verir.

İki ölkə, sözün əsl mənasında, yeni bir dostluq və qardaşlıq daстанı yazdı, tarixi salnamə yaradı. Postmüharibə dövrünün reallıqları da bu gerçəkliyi bir daha təsdiqləyir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın qarşılıqlı səfərləri zamanı, həmçinin dövlət rəsmilərinin görüşləri çərçivəsində, eləcə də müxtəlif tədbirlərdə səsləndirilən fikirlər bir daha bu qənaətə gəlməyə imkan verir: Azərbaycan və Türkiyə birlikdədir!

BEYNƏLXALQ MÜSTƏVIDƏ BİRGƏ FƏALİYYƏT VƏ ƏMƏKDAŞLIQ

Azərbaycan ilə Türkiyə Şuşa Bəyannaməsini imzalamaqla müttəfiqlik münasibətlərinin strateji xarakterini və ən yüksək səviyyədə olduğunu bir daha təsdiqləyib. Şuşa Bəyannaməsi Qars müqaviləsi-

nə, Dostluq və Əməkdaşlıq haqqında Müqaviləyə, Strateji Tərəfdaşlıq və Qarşılıqlı Yardım haqqında müqaviləyə əsaslanaraq Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinə yeni mənəvi-siyasi və hərbi-strateji məzmun verib. 100 il sonra - 1921-ci il 13 oktyabrda imzalanmış Qars müqaviləsindən sonra Türkiyənin Azərbaycana dəstəyini ən güclü formada nümayiş etdirən rəsmi sənəd Şuşa Bəyannaməsi regiondakı yeni reallıqlara, inkişafa, sülhün tam təminatına böyük təkan verir. Qars müqaviləsinə istinad edilən Bəyannamə öz formatına görə ondan daha əhatəli sənəddir. Bu sənəddə Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə əlaqədar müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi, iqtisadiyyat, təhsil, müasir texnologiyalar üzrə əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi, iki ölkənin silahlı qüvvələrinin fəaliyyət qabiliyyətinin birlikdə artırılması və digər tədbirlər böyük əhəmiyyət kəsb edir. Sənəddə Azərbaycan Respublikası və Türkiyə Respublikasının müstəqilliyi, suverenliyi, ərazi bütövlüyü, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığı kimi milli maraqlara söykənən məsələlərdə ikitərəfli və çoxtərəfli formatlarda həmrəylik və qarşılıqlı yardım prinsipləri öz əksini tapmış oldu.

REGIONUN YENİ GEOSTRATEJİ REALLIQLARINI TƏSDİQLƏYƏN SƏNƏD

Şuşa Bəyannaməsində beynəlxalq müstəvidə birgə fəaliyyət və əməkdaşlıq, siyasi, iqtisadi, mədəni, humanitar və digər sahələrdə əlaqələrin inkişafı, xüsusilə də hər iki ölkənin milli və birgə təhlükəsizliyi ilə əlaqədar çox vacib məsələlər əks olunub. Ən əsası, Bəyannamə müstəqillik, suverenlik, ərazi bütövlüyü, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərin toxunulmazlığı, dövlətlərin daxili işlərinə qarışmamaq prinsiplərini rəhbər tutan, milli maraq və mənafeləri müdafiə və təmin etməyə yönəlmiş müstəqil xarici siyasət həyata keçirən hər iki ölkə tərəfindən müttəfiqlik münasibətlərinin qurulmasının siyasi və hüquqi mexanizmlərini müəyyənləşdirmək baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ümumiyyətlə, Bəyannamə regionun yeni geostrateji reallıqlarını təsdiqləyən sənəd, həmçinin qardaş ölkələrin strateji tərəfdaşlığının zirvəsidir. Bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirildi ki, Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri bütün siyasi hadisələr və proseslərin fəvqündə - dostluq, qardaşlıq və strateji tərəfdaşlıq zirvəsindədir. Əminliklə söyləmək olar ki, Azərbaycan-Türkiyə birliyi bundan sonra daha böyük zirvələr fəth edəcək.

Bu gün həqiqətən, dostluq və qardaşlığa söykənən münasibətlər ən yüksək nöqtədədir. "TEKNOFEST" festivalının Azərbaycanda keçirilməsi bu dostluq münasibətlərinin davamlı olmasının təzahürüdür. Bu festivalın ölkəmizdə keçirilməsi mövcud əlaqələrdən dünyaya bir mesaj oldu. Festival Azərbaycana mənəvi və siyasi dəstəkdir. Festivalda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bir sıra mühüm mesajlar verdilər. "Bu gün "TEKNOFEST" bizim birliyimizin növbəti nümayişidir, onun təzahürüdür", - deyər Prezident İlham Əliyev bildirmişdir. Türkiyənin qardaş, dost ölkə olaraq Azərbaycanın yanında olması əlaqələrin möhkəm təməl üzərində qurulmasını bir daha təsdiqləyir. Bütün dünyaya dostluq və qardaşlıq nümunəsi olan Azərbaycan-Türkiyə birliyi hər ötən gün daha da möhkəmlənir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Çağdaş dünyada Türkiyə və Azərbaycan qədər bir-birinə mənəvi-siyasi cəhətdən yaxın olan ölkələr tapmaq mümkün deyil. İki ölkənin münasibətləri unikal bir nümunəyə çevrilib. Cənab Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, bu gün Türkiyə və Azərbaycan bir-birinə dünya çapında ən yaxın olan ölkələrdir. Azərbaycan və Türkiyəni birləşdirən bir çox amillər var. İlk növbədə, tarix, mədəniyyət, ortaq etnik köklər, dilimiz, dinimiz, milli dəyərlərimiz, milli maraqlarımız, xalqlarımızın qardaşlığı təmin edən şərtləndirici amillərdir.

Ölkələrimiz arasında siyasi münasibətlər ən yüksək səviyyədədir. Azərbaycan-Türkiyə dövlətləri arasındakı münasibətlər bu gün hər iki ölkə rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilən düzgün, məqsədyönlü siyasətin məntiqi nəticəsi olaraq daha yüksək səviyyəyə çatmaqda, bir sıra sahələr üzrə isə keyfiyyətə yeni müstəviyə keçib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin avqustun 30-da Azərbaycan-Türkiyə parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrıımın başçılıq etdiyi Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvlərindən ibarət nümayəndə heyətini qəbulu əlaqələrimizin və dostluğumuzun təzahürüdür. Qeyd edək ki, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin nümayəndələri ölkəmizdə keçiriləcək parlament seçkilərində böyük heyəti ilə müşahidəçi statusunda iştirak edəcəkdir. Bu seçkilər suverenliyini və ərazi bütövlüyünü tam təmin edən Azərbaycanın bütün ərazisində keçirilən ilk parlament seçkiləridir.

Şamil Ayrıım Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçılarından Şuşada keçirilən qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə təşkilata üzv ölkələrin başçıları ilə Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Prezidentinin bir masada olmasına və Azərbaycanın Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinə göstərdiyi davamlı dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirib. Azərbaycan və Türkiyə prezident-

lərinin qardaşlığı və dostluğu ölkələr arasında münasibətlərin yol xəritəsini müəyyənləşdirir. Azərbaycanın inkişafının və əldə etdiyi nailiyyətlərin Türkiyədə böyük qürur hissi doğurduğunu deyən qonaq ölkəmizin Qafqazın parlayan ulduzu olduğunu vurğulayıb.

Beynəlxalq münasibətlərdə Azərbaycanın artan roluna toxunaraq bir sıra beynəlxalq təsisatlarda, xüsusilə də Avropa Şurası Parlament Assambleyasında nümayəndə heyətimizə qarşı haqsızlığı və ədalətsizliyi diqqətə çəkib.

"AZƏRBAYCAN BÖLGƏDƏ DAVAMLİ SÜLHÜN TƏMİN OLUNMASININ TƏRƏFDARIDIR"

Regionda davamlı sülhün təmin olunması istiqamətində Azərbaycan uğurlu siyasət yürüdü. Prezident İlham Əliyev regional vəziyyətə toxunaraq bildirib ki, Azərbaycan bölgədə davamlı sülhün təmin olunmasının tərəfdarıdır. Dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, bunun üçün özünün artıq dəfələrlə qeyd etdiyi kimi, Ermənistan Konstitusiyasında Azərbaycana qarşı olan ərazi iddiaları aradan qaldırılmalıdır və Konstitusiya dəyişdirilməlidir. Artıq keçmişin qalıqları olan ATƏT-in Minsk qrupu və onunla əlaqədar olan təsisatlar tamamilə ləğv edilməlidir. Dövlətimizin başçısı Minsk qrupununun ləğv edilməsi ilə bağlı Ermənistanın mövqeyinin heç bir halda başadüşülən olmadığını deyib: "Çünki eger münaqişə keçmişdə qalıbsa və Ermənistanın baş naziri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini ifadə edərsə, onda keçmişin qalıqları olan Minsk qrupunun saxlanması nə ehtiyac var?!" Dövlətimizin başçısının vurğuladığı kimi, görünür, Ermənistan sülh müqaviləsində və regionda davamlı sülhün əldə edilməsində maraqlı deyil. Ermənistan qəsdən vaxt uzadır: "Fransadan, digər Qərbi ölkələrdən və başqa tərəflərdən yeni silahlar alır, öz ərazisində üçüncü tərəflərlə hərbi təlimlər keçirir".

Bir sıra Qərbi təsisatlarında anti-Azərbaycan qüvvələrin ölkəmizə qarşı haqsız və ədalətsiz münasibətinə toxunan dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, Avropa Şurası Parlament Assambleyasında bizim əleyhimizə olan mövqə bilavasitə öz ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi təmin etməyimizlə əlaqədardır.

Azərbaycanın paytaxtı doğma Bakımız ildən-ildə, gündən-günə gözəlləşir və müasirləşir, onun simasına yeni-yeni bənzsiz naxışlar vurulur, gözəl park və xiyabanlar, geniş prospektlər, meydanlar və körpülər tikilir. Qədimlik və müasirliyin heyrətamiz harmoniyası şəhərimizə özünəməxsus yaraşır verir. Bu gün hər sahədə qazandığımız uğurların təməlinə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qətiyyəti, əzmkarlığı və Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqincə davam etdirilməsi dayanır. Azərbaycan həm bölgədə, həm də dünya miqyasında ən sabit və dinamik inkişaf edən ölkələrdən birinə çevrilir.

Prezidentin rəhbərliyi ilə reallaşdırılan ümummilli inkişaf strategiyası hər bir sahənin paralel inkişafını ən yüksək səviyyədə təmin edib. Ölkə həyatı üçün strateji əhəmiyyət daşıyan inkişaf proqramları hazırlanıb, işlək mexanizmlər əsasında həyata keçirilib. Ən müxtəlif sahələrdə intibah prosesi geniş vüsət alıb. Respublikanın investisiya və sosialyönümlü mahiyyət daşıyan milli inkişaf modeli tərəqqi prosesində yeni keyfiyyət göstəricilərinin əldə olunması, qeyri-neft sektorunun inkişafı yolu ilə regionların balanslı və davamlı inkişafının sürətləndirilməsi, yeni iş yerlərinin açılması üçün milli sahibkarlığın hətərəfli dəstəklənməsi kimi vacib məsələləri özündə ehtiva edib. Bu gün Azərbaycan nümunəvi inkişaf modelinə malik olan ölkəyə çevrilib.

Paytaxtımız hətərəfli gözəlləşir. Hər yerdə aparılan-abadlıq quruculuq işləri onun simasını köklü şəkildə dəyişib, infrastruktur təminatı, kommunal xidmətlərin keyfiyyəti yaxşılaşıb, əhəlinin rifahı əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlib. Dünyanın qədim neft sənayesi mərkəzi olan paytaxt Bakı da qısa müddətdə ən iri şəhərlərdən birinə çevrilərək özünün təkrarolunmaz simasını əldə edib. Son illər Bakıda həyata keçirilən ardıcıl inkişaf prosesi şəhərimizin tarixi ilə müasirliyini özündə birləşdirərək tamamilə yeni bir simadadır.

"SEA BREEZE" - QLOBAL TURİZM XƏRİTƏSİNDƏ CƏLBƏDİCİ MƏKAN

Azərbaycan iqtisadiyyatının əsasını təşkil edən neft və bununla bağlı imzalanan beynəlxalq sazişlər, müqavilələr dövlətin maliyyə vəsaitinin yüksəlməsinə və bunun müqabilində ölkənin bütövlükdə sferasının dəyişməsinə gətirib çıxarıb. Cari ilin avqustun 28-də Bakıda "Sea Breeze" istirahət mərkəzinin ərazisində yaradılan "LANDAU School" Təhsil Kompleksinin məktəbinin və "The Grand" apart hotelinin açılışı görülen işlərin davamıdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər.

Prezidentə "Sea Breeze"-in əsas layihələri - 231 şagird üçün nəzərdə tutulmuş

Xəzərin sahilində istirahət mərkəzi - "Sea Breeze"

Prezident İlham Əliyev: "Şəhərimizin gözəlliyi bu gün artıq dünya birliyi tərəfindən tanınır"

"LANDAU School" Təhsil Kompleksinin "Sea Breeze"dəki məktəbi və 450 şagird üçün nəzərdə tutulmuş "SABAH.school" bərədə məlumat verilib. Məktəb binalarında kompüter sinifləri, psixoloq kabinetləri, laboratoriyalar, açıq və qapalı idman meydançaları var. Təlim Britaniya kurikulumuna uyğun olaraq ingilis dilində aparılır. LANDAU Məktəb kompleksinin ərazisində orta ümumi təhsillə yanaşı, məktəbəqədər təhsil üçün ayrıca bina da var. Ümumilikdə, təhsil kompleksi 1100-dən çox şagird üçün nəzərdə tutulub.

Ərazidəki ən böyük apart hotel – "The Grand" da istifadəyə verildi. Bura il boyu yaşamaq və ya kirayə vermək üçün nəzərdə tutulmuş 224 mənzil və 3 penthausdan ibarətdir. Təmirlə 100 mənzil əşyalarla birlikdə artıq satılıb. Apart hotelin ərazisində iki hovuz, üç restoran, konfrans zalı, butiklər, SPA mərkəzi və qəbul xidməti fəaliyyət göstərir. Ekoloji cəhətdən təmiz, müasir və memarlıq həlləri baxımından texnoloji layihə olan "Sea Breeze" gələcəyin şəhəri kimi inkişaf edir. Nəhəng layner formasında ilk mənzillərdən ibarət flaqman daşınmaz əmlak layihəsi olan "Caspian Dream Liner" sünü adada tikiləcək. Bu nadir memarlıq quruluşu sayəsində "Sea Breeze" global turizm xəritəsində daha da cəlbədicə məntəqəyə çevriləcək. İrimiqyaslı layihə fondunun hazırlanması üzərində bir neçə memarlıq bürosu işləyir, o cümlədən dünyaşöhrətli memarlar cəlb olunur. Ekspertlər kurort şəhərini bu gün dünyada öz ərazisində bu qədər çoxlu sayda daşınmaz əmlakı birləşdirən yeganə layihə adlandırır.

"Sea Breeze"-in beynəlxalq tərəfdaşları arasında nüfuzlu, global hotel şəbəkələri var ki, onlar yaxın illərdə sahilə hotel kompleksləri açmağı planlaşdırırlar. İliboyu yaşamaq, rahatlıq və yaxşı istirahət üçün hər cür şərait yaradılan "Sea Breeze"də beynəlxalq məktəb və LANDAU uşaq bağçası kimi təhsil müəssisələri, tibb ocaqları, biznes mərkəzi və tibbi-sağlamlıq kompleksi tikinti mərhələsindədir. Həmçinin ərazidə həm uşaqlar, həm də böyüklər üçün ustad dərsləri, mühazirələr və praktik məşğələlərin keçirildiyi incəsənət mərkəzi yerləşir.

Qeyd edək ki, "Sea Breeze" kurort şəhəri Xəzər dənizinin sahilində, Bakının mərkəzindən 30 dəqiqəlik məsafədə yerləşir. 500 hektar sahədə artıq 1,5 milyon kvadratmetrdən çox kommersiya obyektinə və mənzillərdən ibarət daşınmaz əmlak satılıb və istifadəyə verilib. İstirahət zonaları, parklar və çimərlik üçün 150 hektardan çox ərazi ayrılıb. Bu gün daha 1,5 milyon kvadratmetr sahə reallaşdırma mərhələsindədir və yaxın

vaxtlarda daha 2 milyon kvadratmetr sahənin tikintisinə başlanılacaq. Üç il ərzində layihənin ümumi sahəsi 5 milyon kvadratmetrdən çox təşkil edəcək və 100 min daşınmaz əmlak obyektinə tikilib istifadəyə veriləcək. Sakinlərin və turistlərin ümumi sayı 300 min nəfərə çatacaq, iş yerlərinin sayı isə 20 minə qədər artacaq. Hazırda burada 6560 nəfər işlə təmin olunub. Layihəyə qoyulan investisiyalar 7 milyard dollar təşkil edir. Cari yay mövsümündə akvapark, lunapark və sirk, həmçinin kurort şəhərciyinin yaxınlığında yeni yaradılan pul-suz çimərlik zonası da daxil olmaqla, yeni çimərlik zonaları açılıb. Həmçinin ərazidə 1 milyona yaxın bitki və ağac əkilib. Hazırda yaşıllıqların sahəsi 150 hektara çatır.

BÖYÜK ŞƏHƏRSALMA LAYİHƏSİ

Bu gün Bakının siması durmadan dəyi-

tmətr sahədə alış-veriş, əyləncə və istirahətin təklif edildiyi məkanda 5 mərtəbəli müasir texnologiyalarla inşa edilən bina, 3 mərtəbəli 1193 parkinq yeri, açıq havada yerləşən terras və restoran, həmçinin Azərbaycanda ilk dəfə fəaliyyət göstərəcək musiqili fontan yer alıb. Ticarət mərkəzində 107 geyim, qastronomiya, sağlamlıq, uşaq əyləncə mərkəzləri və digər mağazalar var. Bura gələn qonaqlar vaxtlarını səmərəli keçirə bilirlər. "Crescent Mall"-da alıcılara böyüklər və uşaqlar üçün geniş çeşiddə geyimlər, ev avadanlıqları və digər məhsullar təklif olunur. Ən müasir texnologiyalarla inşa edilən ticarət mərkəzində rəqəmsallaşan dünyanın yeni trendlərinə uyğun olaraq sünü intellektlə fəaliyyət göstərən məlumat bələdçisi xidməti də var. Sünü intellektin təbiiqi ilə ticarət mərkəzində müasir və dünyəvi trendlər tarixi və mədəni dəyərlərimizlə

şir. Şəhərin simasına xüsusi gözəllik verən yaşıllıqlar Bakının ekoloji vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına da təsisiz ötməyib. Ekoloji fəlakət mənbəyi olan Balaxanıda, Bibiheybət neft mədənlərində, Böyükşorda aparılan işlər nəticəsini verib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində Bakıda havanın keyfiyyətinin böyük dərəcədə yaxşılaşdığını diqqətə çəkərək, havanı çirkləndirən bir çox mənbələrin ləğv edildiyini bildirib: "Onlardan biri Bibiheybət zonası idi, hansı ki, o, ekoloji fəlakət mənzərəsi idi. İndi orada park salınıb, idman qurğuları, xiyabanlar yaradılıb, bulvar o zonaya qədər uzadılıb. İkincisi, havanı və ekologiyayı böyük dərəcədə çirkləndirən "Qara şəhər" idi. İndi onun yerində "Ağ şəhər" yerləşir. Bu da, böyük şəhərsalma layihəsidir. Əlbəttə, Balaxanı zibillənməsi havanı, demək olar ki, zəhərləyirdi. Çünki orada yanan məişət tullantılarının söndürülməsi mümkün deyildi. Hazırda orada böyük zibilyandırma zavodu və çeşidləmə poliqonu fəaliyyət göstərir. Bu ərazi ekoloji təmiz zonaya çevrilib".

MÜASİR, DÜNYƏVİ TRENDLƏR TARİXİ VƏ MƏDƏNİ DƏYƏRLƏRİMİZLƏ HARMONİYADA

Görülen işlərin davamı olaraq Bakıda "Crescent Mall" ticarət mərkəzini də vurğulamaq lazımdır. "Crescent Mall" ticarət mərkəzi ənənənin innovasiyalarla qovuşduğu bir məkana kimi Bakının müasir və dinamik inkişafını əks etdirir. 115 min kvadra-

de əlaqələndirilib. Bu məqsədlə girişdə qonaqları qarşılayan sünü intellektli robot "Leyli" adlandırılıb. Sünü intellekt məlumat bələdçisi Leyli, dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin "Leyli və Məcnun" poeməsindən müdriklilik və gözəllik rəmzi olan Leylini simvolizə edir.

"Crescent Mall" ticarət mərkəzi kimi obyektlərin istifadəyə verilməsi ölkəmizin iqtisadi potensialını və vətəndaşlara xidmətin yüksək səviyyədə təşkilini nümayiş etdirir. Bundan başqa, ticarət mərkəzi dünyanın ən gözəl və müasir şəhərlərindən biri olan Bakının memarlığı, müasirliyi ilə harmoniya təşkil edərək paytaxtımızı daha da gözəlləşdirir. Paytaxtda və digər şəhərlərdə dünyanın məşhur brend hotelləri fəaliyyət göstərir. Son illərdə Bakıda brend şəbəkələrə aid bir neçə beşulduzlu hotelin açılması Azərbaycanda turizmin inkişafına göstərilən diqqətin bir nümunəsidir. Bu gün "Four Seasons", "Fairmont", "Marriott", "Hilton", "Kempinski", "Jumeirah", "Sheraton", "Hyatt", yeni dünyanın səkkiz aparıcı hotel brendi Bakıdadır. Belə brendlərə yalnız dünyanın ən inkişaf etmiş şəhərlərində təsadüf olunur. Beləliklə, Bakıda beşulduzlu hotellərin sayı durmadan artır.

Göründüyü kimi, şəhərimiz günü-gündən müasirləşir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışlarının birində bildirdiyi kimi, "Şəhərimizin gözəlliyi bu gün artıq dünya birliyi tərəfindən tanınır".

Zümrüd BAYRAMOVA

Sentyabrın 1-də növbəti tarixi hadisə yaşanacaq

Hüquqi, demokratik dövlət quruculuğuna xüsusi önəm verən və bu istiqamətdə əhəmiyyətli addımlar atan Azərbaycan yeni-yeni parlaq uğurları ilə dostları sevindirib, düşmənlərin bağırını yarıır. Qazandığı inam və etimad səbəbindən dünyanın əksər ölkələri, eləcə də aparıcı beynəlxalq təşkilatlar ölkəmizlə iki və çoxtərəfli əməkdaşlığa can atırlar. Ona görə də, bu gün ölkəmiz ən çox əməkdaşlıq əlaqələrinə malik dövlətlərdən hesab edilir. Təbii ki, ölkəmizə olan inam və etimadın əsas amillərdən biri də Azərbaycanın seçkilərə xüsusi önəm verməsi və azad şəffaf seçkilərin keçirilməsi üçün qətiyyətli addımlar atması, prinsipial işlər həyata keçirməsidir.

Dəfələrlə seçkiləri müşahidə etmək üçün ölkəmizdə olmuş xarici dövlətlərin və beynəlxalq müşahidəçiləri seçkilərin nümunəvi bir şəkildə baş tutduğunu qeyd edirlər. Seçkilərin azad və demokratik keçirilməsini şərtləndirən əsas amillər sırasında dövlətin qətiyyəti, xalqın iradəsidir. Azərbaycanın Seçki Məcəlləsi hazırlanarkən beynəlxalq təcrübə əsas götürülüb və bu sənəd Avropa Şurasının Venesiya Komissiyasının müsbət rəyini alıb. Bir neçə dəfə Seçki Məcəlləsi üzərində təkmilləşmiş iş aparılıb və vacib sənədlər qəbul olunub. Seçki Məcəlləsinə əlavə olunan sənədlər ən mükəmməl hüquqi sənədlərdir. Xüsusilə də "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə xüsusi seçki hesablarının açılması qaydaları haqqında", "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə xüsusi seçki hesablarının açılması qaydaları haqqında", "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə deputatlığa namizədə, onun səlahiyyətli nümayəndəsinə, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndələrinə dair seçki komissiyası tərəfindən imza vərəqlərinin verilməsi Qaydaları", "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər zamanı təsdiq edilmiş deputatlığa namizədin müdafiəsi üçün seçici imzalarının toplanması və dairə seçki komissiyasına təqdim edilməsi qaydaları haqqında" təlimatlar və digər mühüm sənədlər daxil edilib. Seçkilərlə bağlı əhali arasında maarifləndirici işlərin aparılması da seçkilərin azad və yüksək seçici fəallığı ilə keçirilməsinə təkan verir. Bu kimi işlərin həyata keçirilməsi üçün Mərkəzi Seçki Komissiyası mütəmadi olaraq əhalinin və seçkiləri müşahidə edəcək şəxslər üçün təlimlər təşkil edir, maarifləndirici bukletlər, kitabçalar hazırlayaraq paylayır.

Məntəqələrə daxil olan seçicilər istədiyi şəxsə səs verməklə zəfər seçkisinin iştirakçısı olacaqlar

Hətta xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar seçkilərlə bağlı geniş və ətraflı bilgilər əldə edirlər. Bununla bağlı diaspor təşkilatları, Azərbaycanın müvafiq dövlət qurumları, əsasən də, MSK xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla geniş əlaqələr qurur.

Formalasaq yeni parlament Azərbaycanın inkişafına mühüm töhfə verəcək

Sentyabrın 1-də keçiriləcək növbədənəkar parlament seçkiləri ilə bağlı fikirlərini bölüşərkən "Moskva vilayəti azərbaycanlılarının milli-mədəni muxtariyyəti" regional ictimai təşkilatının sədri Elşən İbrahimov bildirib ki, Azərbaycanın demokratik ənənələrinə söykənən seçki təcrübəsi bütün dünya tərəfindən qəbul edilir: "Sentyabrın 1-də Milli Məclisə keçiriləcək seçkilərdə növbəti dəfə bu ənənənin şahidi olacağıq. Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar Vətəndə baş verən prosesləri yaxından izləyir. Parlament seçkilərinə hazırlığın yüksək səviyyədə aparıldığını müşahidə edirik. Seçkiləri izləmək üçün çoxsaylı beynəlxalq müşahidəçinin qeydiyyatdan keçməsi Azərbaycana böyük diqqətin göstəricidir. Bu diqqət Rusiya ictimaiyyətində də hiss olunur. Hesab edirəm ki, sentyabrın 1-də beynəlxalq diqqət daha da artacaq və Azərbaycanın bütün dünyaya demokratik seçki nüməsi sərgiləyəcək.

Diaspora rəhbəri onu da qeyd edib ki, sentyabrın 1-də Milli Məclisə keçiriləcək seçkilərin azad olunmuş ərazilərdə də keçirilməsi tarixi hadisədir: "Azad olunmuş ərazilərdə səsvermə hüququ ilk dəfə bu ilin fevral ayının 7-də keçirilən Prezident seçkilərində təmin edildi. Sentyabrın 1-də səsvermə hüququ Qarabağda və

Şərqi Zəngəzurdə növbəti dəfə təmin olunacaq".

Diaspor fəaliyyətində bildirdi ki, sentyabrın 1-də baş tutacaq seçkilərdən sonra formalaşacaq parlament Azərbaycanın inkişafına mühüm töhfə verəcək.

"İsrail-Azərbaycan" Beynəlxalq Assosiasiyasının (Aziz) vitse-prezidenti, İsraildə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Yeganə Salman da sentyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərinin təşkili və keçilməsinin yüksək məmnunluq hissi yaratdığını söyləyib: "Azərbaycan mühüm hadisələrə birinin astanasındadır - müstəqil Azərbaycanın tarixində ilk dəfə olaraq bütün ölkədə, o cümlədən işğaldan azad edilmiş torpaqlarda parlament seçkiləri keçiriləcək. Azərbaycan dövləti çox qısa müddətdə bu ərazilərdə abadlıq işləri görüb, insanlar öz şəhər və kəndlərinə qayıdırlar. İndi isə o torpaqlarda səs verəcəklər".

"İsrail-Azərbaycan" Beynəlxalq Assosiasiyasının (Aziz) vitse-prezidenti, İsraildə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Yeganə Salman soydaşlarımızı seçkilərdə fəal iştirak edərək, istədikləri namizədə səs verməyə də çağırıb: "Əziz həmvətənlər, Vətənimizin azadlığı və suverenliyinin bərpası uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin xatirəsini ehtiramla yad edərək, sentyabrın 1-də keçiriləcək seçkilərdə fəal olun və düzgün seçim edin. Demokratik, suveren, qalib ölkədə yalnız azad xalq öz müstəqil Vətəninin çiçəklənməsinə töhfə verə bilər".

Beynəlxalq müşahidəçilər seçki hazırlığından razıdırlar

Diqqətçəkən məqam ondan ibarətdir ki, ölkəmizlə bağlı yanlış mövqə sərgiləməyə adət edən bezi beynəlxalq təşkilatların nüma-

yəndələri 1 sentyabr parlament seçkiləri ilə reallığı dilə gətirmək məcburiyyətində qalıblar. Əksər xarici müşahidəçilər seçkilərin təşkilini və gedişini yüksək dəyərləndirirlər. Xüsusilə də, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun (DTİHB) müşahidəçiləri ölkəmizin bölgələrinə tez-tez səfərlər edərək dairədə və məntəqələrdə seçkiyə hazırlıq prosesini müşahidə edirlər. Artıq müşahidə missiyası 84 sayılı Füzuli Seçki Dairəsində, 83 sayılı Beyləqan Dairəsində, 82 sayılı İmişli-Saatlı Dairəsində, 86 sayılı Ağcabədi Seçki Dairəsində və digər dairə, eləcə də məntəqələrdə olublar. Müşahidəçilər seçkilərə hazırlığı və təşkilini yüksək qiymətləndiriblər. Bununla yanaşı ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun Seçki Müşahidə Missiyasının rəhbəri Ditmir Buşati və missiyanın media analitiki Kira Kalinina Azərbaycan Mətbuat Şurasında olublar. Müşahidə Missiyasının rəhbəri Ditmir Buşati və missiyanın media analitiki Kira Kalinina əsasən, ölkəmizdə medianın seçkidə iştirakı ilə bağlı məsələlərə dair suallar ünvanlayıblar. Onlara məlumat verilib ki, Mətbuat Şurasının seçki ilə bağlı fəaliyyəti iki hissəyə bölünür. Birincisi, seçkiyə bağlı təbliğat-təşviqat mərhələsində media orqanlarının monitorinqi, ikincisi, seçki günü medianın prosesi işıqlandırması vəziyyətini diqqətdə saxlamaq. Qeyd edilib ki, monitorinq ölkənin tanınmış ictimai rəyə təsir göstərən media subyektlərində aparılır, əsasən, ədalətli rəqabətə zərər gətirən "qara piar" təmayülləri diqqətdə saxlanılır, belə hallar baş verdiyi təqdirdə, bunun yolverilməzliyinə dair müvafiq tövsiyələr ünvanlanır. Seçki günü isə Şuranın əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş mobil və şəhər telefon nömrələri

"qaynar xətt" rejimində fəaliyyət göstərirlər. Prosesi işıqlandıran jurnalistlər səsvermə başladığı andan bitənədək həmin nömrələrlə əlaqə saxlayaraq, mümkün çətinlik və anlaşılmazlıqlar barədə məlumat vermək imkanı qazanırlar. Mövcud prosedur Milli Məclisə bu il sentyabrın 1-də keçiriləcək növbədənəkar parlament seçkilərində də tətbiq olunacaq. Bundan başqa seçki günü Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin jurnalist və Mərkəzi Seçki Komissiyasında müşahidəçi kimi qeydiyyatdan alınmış üzvləri də seçkidə jurnalistlərin iştirakının monitorinqini aparacaq, ayrı-ayrı məntəqələrdə onlara yaradılmış şəraitlə tanış olacaqlar. Qarşılıqlı fikir mübadiləsi şəraitində keçmiş görüşdə media təmsilçilərinin seçkini işıqlandırmaları ilə bağlı müxtəlif detallar müzakirə olunub, xarici təcrübədən söz açılıb, habelə ümumən Mətbuat Şurasının fəaliyyət istiqamətlərinə, beynəlxalq əlaqələrinə nəzər salınıb.

İnsanlar seçkilərə tam məlumatlı və istekli şəkildə gedir

Azərbaycan xalqının və xaricdə yaşayan soydaşlarımızın seçkilərə xüsusi önəm vermələri onu deməyə əsas verir ki, insanlarımız dövlətin ali imicinə xüsusi diqqət göstərirlər. Seçkilərin azad və demokratik şəraitdə keçirilməsinə isə heç bir şübhə yoxdur. Çünki Azərbaycan dövləti azad və şəffaf seçkilərin keçilməsinə də maraqlıdır və bunun üçün yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, prinsipial addımlar atır və qanunlar qəbul edir. Necə deyirlər, böyük qələbələrə kölgə salına biləcək xırda çatışmazlıqlara ehtiyac yoxdur. Məlum faktdır ki, seçkilərin azad və demokratik keçilməsinə təkan olan əsas amillərdən biri də ölkədə ictimai siyasi sabitliyin mövcudluğudur. Birmənalı şəkildə qeyd etmək olar ki, Azərbaycan dünyada ən sakit və sabit dövlətdir. Belə demək olarsa, sabitlik adasıdır. Sosial-iqtisadi sahədə də böyük inkişaf diqqəti cəlb edir. Ölkəmizdə seçkiöncəsi Seçki Məcəlləsinə və dövlətimizi digər qanunverici aktlarına əsasən bütün deputatlığa namizədlər üçün yüksək səviyyəli bərabər hüquqlu şərait və imkanlar yaradılıb. Bütün namizədlərə öz seçki platformalarını təbliğ etmək üçün tam ədalətli və demokratik şərait yaradılır. Əgər dairələr üzrə namizədlər arasında söz mübahisəsi və rəqabət varsa, bu, yalnız demokratik seçki mühitinin tələbi olmaqla yanaşı, həm də seçkilərə kimə səs verməyin lazım olduğunu aydınlaşdırmağa hərtərəfli imkanlara yaradır. Bütün bunlar bir daha onu deməyə əsas verir ki, insanlar seçkilərə tam məlumatlı və istekli şəkildə gedir. Məntəqələrə daxil olan seçicilər azad və demokratik formada istədiyi şəxsə səs verəcək və bununla da zəfər seçkisinin iştirakçısı olacaqlar.

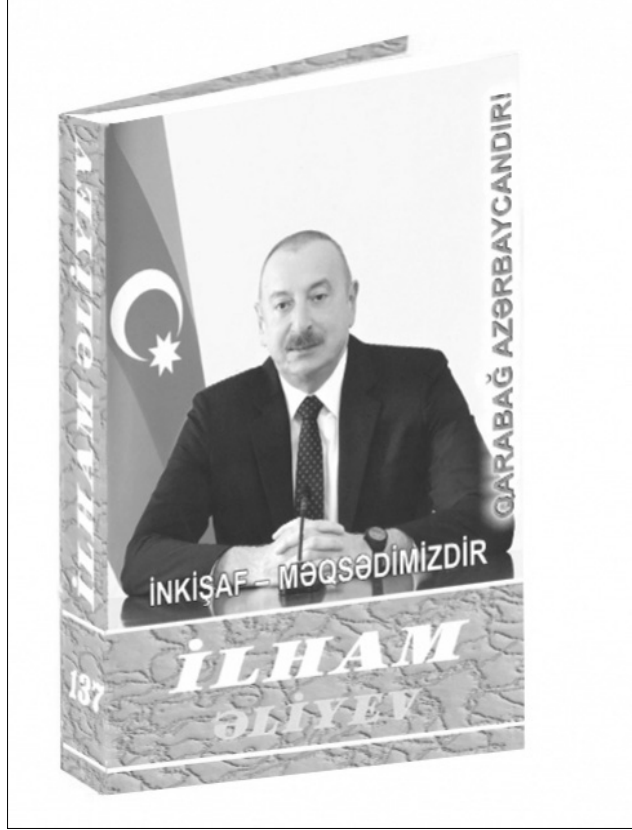
İLHAM ƏLİYEV

Azərbaycan Prezidenti: "Regional məsələlər region ölkələrinin bilavasitə iştirakı və iradəsi ilə həll olunmalıdır"

"Bölgənin inkişafı bölgədəki ölkələrdə yaşayan xalqların iradəsi ilə təmin edilməlidir. Qeyri-regional ölkələrin bizim işlərimizə müdaxiləsi qəbul edilməz. Biz Azərbaycan olaraq, bütün ölkələrlə əlaqələri qarşılıqlı hörmət, bir-birinin işinə qarışmamaq və qarşılıqlı mənfəət əsasında qururuq və bundan sonra da quraçağıq. Əgər kimlərsə - buradan minlərlə kilometr uzaqda yerləşən ölkələrin rəhbərləri bu bölgədə hər hansı bir nəticə əldə etmək istəyirlərsə, bizimlə danışıqlar. Yersiz və lazımsız müdaxilə bu günə qədər heç bir səmərə verməyib və verməyəcək. Hesab edirəm ki, Ermənistan səhv addım atmamalıdır. Regional məsələlər region ölkələrinin bilavasitə iştirakı və iradəsi ilə həll olunmalıdır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, "İlham Əliyev. İnkişaf - məqsədimizdir" çoxcildliyinin çapdan yeni çıxmış 137-ci kitabında yer alan bu fikirləri dövlətimizin başçısı mayın 19-da Azərbaycan və İran prezidentlərinin iştirakı ilə "Xudafərin" hidroqovşağının istismara verilməsi və "Qız Qalası" hidroqovşağının açılış mərasimində çıxışı zamanı söyləyib. Oxucu həmin tədbirin materialları ilə bu kitabda tanış ola bilər. Çoxcildliyin 137-ci cildində toplanmış materiallar 2024-cü ilin may ayını əhatə edir.

Yeni kitabı Prezident İlham Əliyevin Azərbaycana səfər etmiş Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko ilə birgə mətbuata bəyanatlarının mətni, dövlət başçılarının Bakı Ekspo Mərkəzində XVII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı "Caspian Agro" və XXIX Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi - "Interfood Azerbaijan" sərgiləri ilə tanışlığına, habelə Füzuli rayonuna və Şuşa şəhərinə səfərlərinə dair materiallar daxil edilib.

Prezident İlham Əliyev may ayında Cəbrayıl rayonunda səfərdə olub, Böyük Mərcanlı, Karxulu, Sarıcallı, Maşanlı kəndlərinin təməllərini qoyub. Dövlətimizin başçısı, həmçinin Zəngilan rayonuna səfər edib, Ağalı kəndində "Ağalı" hotelinin açılış mərasimində iştirak edib, Mincivan qəsəbəsinin təməlini qoyub, "Zəngilan" və "Şayıflı" su-elektrik stansiyalarının, Zəngilan məscidinin açılış mərasimlərində iştirak edib, Zəngilan şəhərinin daxili yol-kommunikasiya şəbəkəsinin təməlini qoyub. Bütün bunlar haqqında informasiyalar yeni kitabda verilib.

Çoxcildliyin 137-ci kitabında Prezident İlham Əliyevin Azərbaycana dövlət səfərinə gəlmiş Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə görüşünə, iki ölkənin liderlərinin mətbuata bəyanatlarla çıxışlarına, sənədlərin imzalanması mərasimində dair materiallar da toplanıb. Oxucu bu kitabda Azərbaycan Prezidentinin aprel 26-da Berlində keçirilmiş "15-ci Petersberq İqlim Dialoqu"nun Yüksək Səviyyəli Seqmentində iştirakı zamanı "Euronews" telekanalına müsahibəsi ilə də tanış ola bilər.

Yeni nəşrə Prezident İlham Əliyevin inkişaf etmək üçün kiçik ada dövlətlərinin "Dayanıqlı firavanlıq üçün istiqamət müəyyən olunması" mövzusunda 4-cü Beynəlxalq Konfransın iştirakçılarına müraciətinin mətni də daxil edilib.

Həmçinin kitabda dünya liderlərinin və nüfuzlu şəxslərin 28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə Azərbaycan Prezidentinə göndərdiyi məktubları yer alıb. "Azərneşr" tərəfindən buraxılan 137-ci kitabın hazırlanmasında Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZƏRTAC) materiallarından istifadə olunub.

Rusiya diplomatı: "Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh sazişinin layihəsi əsasən razılaşıdırılıb"

"Bakı ilə İrəvan arasında sülh danışıqları Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin 2020-2022-ci illərdə üçtərəfli razılaşmaları kompleksində davam edir." Bu barədə "RIA Novosti" agentliyinə müsahibəsində Rusiyanın Azərbaycandakı səfiri Mixail Yevdokimov bildirib.

Diplomat deyib: "İki tərəf arasında aparılan danışıqların Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderləri arasında 2020-2022-ci illər üçün üçtərəfli sazişlər kompleksinə uyğun olması vacibdir. Gələcək sazişlə bağlı razılığa gəlməkdən əlavə, söhbət həm də nəqliyyat kommunikasiyalarının açılmasından, sərhədin delimitasiyası və demarkasiyasından, vətəndaş cəmiyyətləri vasitəsilə əlaqələrin qurulmasından gedir".

Səfir qeyd edib ki, Moskva sülhün tezliklə bağlanacağına ümid edir: "Tərəflərin rəsmi bəyanatlarına əsasən, Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh sazişinin layihəsi praktiki olaraq razılaşıdırılıb. Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin dövlət səfəri zamanı vurğuladığı kimi, Moskva onun imzalanmasına töhfə verməkdən məmnun olacaq. Ümidvaram ki, bu, mümkün qədər tez baş verəcək, çünki sazişin imzalanması Cənubi Qafqazda davamlı sülhə və firavanlığa nail olmaq yolunda mühüm addım olardır".

Mixail Yevdokimov Ermənistanın təh-

lükəsizlik sahəsində Qərblə əməkdaşlıqdan narahat olduğunu bildirib. "Ümumiyyətlə, Ermənistanın hazırkı xarici siyasəti bu ölkənin gələcəyi ilə bağlı narahatlıq doğurur. Qərblə təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlıq, bir qayda olaraq, yaxşı heç nəyə gətirib çıxarmır. Biz əminik ki, Cənubi Qafqazda istənilən problem kənar müdaxilə olmadan region dövlətlərinin özləri tərəfindən həll edilməlidir. "3+3" Məşvərətçi Regional Platforması (Azərbaycan, Ermənistan, Gürcüstan və Rusiya, İran, Türkiyə) bu baxımdan faydalıdır. Hazırda xarici işlər nazirləri səviyyəsində bu platformanın növbəti görüşünün vaxtı razılaşıdırılıb", - deyər rusiyalı diplomat əlavə edib.

"Parlament seçkilərinin Azərbaycan üçün xeyirli olmasını arzu edirəm"

"Azərbaycan Respublikası 1 sentyabr tarixli parlament seçkiləri ilə Milli Məclisə hərəkətlik qatılıb dünya siyasətinə istiqamət verəcək". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında türk politoloq Hakan Aktürk deyib. Hakan Aktürk sözlərinə belə davam edib: "Azərbaycanda noyabr ayında keçiriləcək COP 29-a görə parlament seçkiləri əvvəlcə çəkilmişdi. Ölkədə parlament seçkilərinin noyabrda keçirilməyi gözlənilirdi. Amma cənab İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamla növbədənə parlament seçkiləri sentyabrın 1-də keçiriləcək.

TÜRK POLİTOLODAN AÇIQLAMA

Cənab İlham Əliyev 1990-cı illərdən ermənilərin əsarəti altında olan Qarabağda ötən ilki qələbəsi ilə dünyaya səs saldı. 2023-cü il sentyabrın 19-da Azərbaycan qüvvələrinin bir günlük hücumu nəticəsində Qarabağdakı separatçı administrasiya təslim olmaq məcburiyyətində qalıb və Qarabağ Azərbaycanın nəzarətinə keçib. Beynəlxalq səviyyədə tanınmayan "Dağlıq Qarabağ Respublikası" da öz varlığına son qoydu və bu bölgədə yaşayan 100 minə yaxın erməni Ermənistana qaçdı. Mən hesab edirəm ki, qardaş ölkəmiz öz yoluna güclü addımlarla davam edəcək. Demokratik bir şəraitdə keçirilən parlament seçkiləri bir çox ölkələrə gözdağı verəcək. Parlament seçkilərinin Azərbaycan üçün xeyirli olmasını arzu edirəm".

Ayşən Vəli

Bununla belə, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişikliyi Konfransı (COP29) bu il noyabrın 11-22-də Azərbaycanda keçiriləcək. Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Buqadov seçkilərin COP29 ilə üst-üstə düşməsinə diqqət çəkərək, "Biz parlamentin buraxılmasını və növbədənə parlament seçkilərinin keçirilməsini məqsəduyğun hesab edirik" deyib. Prezident İlham Əliyevin tapşırığı üzərində seçkilərin əvvəlcə çəkilməsini dəyərləndirən Azərbaycan Konstitusiyası Məhkəməsi isə açıqladığı qərarında erkən parlament seçkilərinin konstitusiyaya uyğun olduğunu bildirmişdi.

"Nar" intellektual oyunlara dəstəyini davam etdirir

Ən sərfəli mobil operator olması ilə yanaşı, sosial layihələrə də xüsusi diqqəti ilə seçilən "Nar" artıq dörd mövsümdür ki, böyük maraqla davam edən və 300-ə yaxın komandanın iştirak etdiyi Kudos intellektual-əyləncəli quiz oyunlarına dəstəyini davam etdirir. Son iki mövsümdə "Nar" bu oyunlarda qalib gələn komandalara dəyərli hədiyyələrlə mükafatlandıraraq, intellektual fəaliyyətin təşviqinə öz töhfəsini verir.

Qeyd edək ki, "Nar" ölkədə intellektual potensialın artırılması üçün müxtəlif layihələrə dəstək olmağı prioritet hesab edir. Kudos oyunlarına verdiyi dəstək də bu strategiyanın bir hissəsi olaraq, gənclərin bilik və bacarıqlarını genişləndirmələrinə şərait yaradır və onların intellektual inkişafını

stimullaşdırır. "Nar"ın həyata keçirdiyi sosial layihələr haqqında ətraflı məlumatı nar.az/layihələr səhifəsindən əldə edə bilərsiniz.

Hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərən "Nar" son 5 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkədə lider mobil operatorudur. Mobil operator müştəriyönümlülük strategiyasına sadıq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

“Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri özünün ən yüksək zirvəsindədir”

“Bu gün Azərbaycanla Türkiyə arasında münasibətlər özünün ən yüksək zirvəsindədir. İki qardaş ölkənin əlaqələri daim yüksələn xətlə inkişaf edir. Sarsılmaz birliyə söykənən dostluq və əməkdaşlıq prinsipləri möhkəm təməllərə əsaslanır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri Bəxtiyar Nəbiyev deyib.

O bildirib ki, tarixi köklərə dayanan Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri hər zaman dövrün siyasi reallıqları əsasında formalaşır. Azərbaycan dövləti ilə Türkiyə arasındakı qarşılıqlı əlaqələr XX və XXI əsrdə daha geniş şəkildə müsbət tempdə inkişaf edib, həm iqtisadi, həm siyasi, həm də hərbi baxımdan müttəfiqlik səviyyəsinə qalxıb. Bu münasibətlər istər türk birliyi çərçivəsində, istərsə də Cənubi Qafqazda sülh və təhlükəsizliyin təminində hər iki dövlətin birlikdə siyasi iradə nümayiş etdirdiyini göstərir. Bu əlaqələrin dərin tarixi kökləri sübut edir ki, hər iki ölkə arasında qarşılıqlı münasibətlər təkə strateji maraqlar çərçivəsində deyil, həm də soykökə bağlılıqdan, eyni milli-mənəvi dəyərlərə malik olmaqdan irəli gəlir. Məhz elə bunun nəticəsi idi ki, XX yüzilliyin əvvəllərindən başlayaraq dünyada gedən geosiyasi proseslər Cənubi Qafqazda yaşayan xalqların da gələcək həyatlarının qurulmasına təsirsiz ötürmədi.

Sevidirici haldır ki, bu gün əsas ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan ölkələrimiz arasında olan münasibətlər daha da inkişaf edərək yeni müstəviyə qədəm qoymuşdur. İki dövlət arasında mövcud olan bu mehribançılıq və qarşılıqlı anlaşma təkə Azərbaycan və Türkiyənin deyil, ümumilikdə regionun gələcək taleyində müsbət dinamika yaradacaqdır. Eyni zamanda, türk dünyasının daha sıx şəkildə bir araya gəlməsini bu gün şərtləndirən ən mühüm amillərindən biri də məhz Azərbaycan və Türkiyə əlaqələrinin inkişafından keçir. Cənab Prezidentimiz İlham Əliyev bununla bağlı bildirmişdir: “Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri, eyni zamanda, bütün türk dünyası üçün də mühüm rol oynayır. Biz türk dünyasının birləşməsi, türkdillil dövlətlər arasında əlaqələrin inkişafı üçün birgə səylər göstəririk”. Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin əsas prioritet məsələ olmasını vax-

tilə Türkiyə Cumhuriyyətinin birinci prezidenti Mustafa Kamal Atatürkün “Azərbaycanın sevinci sevincimiz, kədəri kədərimizdir”- məşhur sözü ilə sübut etmişdir. Ulu öndər Heydər Əliyevin bir millət, iki dövlət kimi xarakterizə etdiyi Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri isə hər iki ölkə rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilən düzgün, məqsədyönlü siyasətin məntiqi nəticəsi olaraq hazırda bölgədə hərtərəfli dayanıqlı inkişafın və sülhün bərqərar olması işinə öz töhfəsini verməkdədir.

Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı və əməkdaşlığının bütün sahələr üzrə davamlı inkişaf etdirilməsinə nail olan dövlətimizin başçısı cənab İlham Əliyevlə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dövlətlərarası səviyyədə olduğu kimi, şəxsi münasibətlərdə də əsl qardaşlıq nümayiş etdirmələri olduqca dəyərlidir. Hər iki ölkənin rəhbəri müxtəlif beynəlxalq tədbirlərdə həmişə bir-birilərinə birmənalı olaraq qarşılıqlı dəstək verməyin əsl örnəyini nümayiş etdiriblər.

Azərbaycan və Türkiyə xoş günlərin, zəfərlərin sevincini həmişə birlikdə bölüşürlər. İki ölkənin və xalqın dostluğu, qardaşlığı çətin günlərin sınağından keçərək möhkəmlənib. Qardaş ölkə artıq tarixdə qalan Qarabağ münaqişəsində həmişə Azərbaycana dəstək verirdi. Biz Türkiyənin qətiyyətli dəstəyini 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı bir daha gördük. Müharibənin ilk günlərindən başda qardaş ölkənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan olmaqla əksər yüksək səviyyəli rəsmiləri Türkiyənin Azərbaycanın yanında olduğunu bildiren bəyanatlarla çıxış etdilər. Türkiyənin bu mənəvi-siyasi dəstəyi Azərbaycana güc verdi və özünə inam hissini artırdı. Nəticədə, Silahlı Qüvvələrimiz 44 günlük müharibədə şanlı Qələbə qazanaraq respublikamızın ərazi bütövlüyünü təmin etdi.

Postmüharibə mərhələsində də qardaş

“Ermənistan tərəfindən törədilmiş məcburi itkin düşmələr insan hüquqlarının kobud şəkildə pozulmasıdır”

Qərbi Azərbaycan İcması 30 Avqust - Beynəlxalq İtkin Düşmüşlər Günü ilə bağlı bəyanat yayıb

Qərbi Azərbaycan İcması (QAI) 30 Avqust - Beynəlxalq İtkin Düşmüşlər Günü ilə bağlı bəyanat yayıb. İcmanın mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a daxil olan bəyanatda bildirilir ki, Ermənistandan olan çoxlu sayda azərbaycanlı etnik təmizləmə zamanı, eləcə də onların pənah gətirdiyi Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində itkin düşüb. Ermənistan tərəfindən törədilmiş məcburi itkin düşmələr insan hüquqlarının kobud şəkildə pozulmasıdır.

Paktda və “Bütün şəxslərin məcburi itkin düşmələrdən qorunması haqqında Beynəlxalq Konvensiya”da təsbit edilib.

Ermənistan bu şəxslərin taleyi və harada olduğu barədə aydınlıq gətirməkdən, qətlə yetirdiyi azərbaycanlıların kütləvi məzarlıqlarının və digər dəfn yerlərinin dəqiq yerini açıqlamaqdan imtina edir, bununla onların ailələrinin yaşadığı ağrı və qeyri-müəyyənlik iztirabını daha da dözülməz vəziyyətə gətirib çıxarıb.

Bu məcburi itkin düşmələr məsələsinə baxılması insan hüquqlarının müdafiəsi, zərər çəkmiş ailələrə onların yaxınlarının taleyinə aydınlıq gətirilməsi, ədalətin təmin edilməsi və sülh üçün zəruridir.

Qərbi Azərbaycan İcması Ermənistan hökumətindən məcburi itkin düşməyə məruz qoyduğu azərbaycanlıların taleyinə aydınlıq gətirməyi, bu məsələ üzrə Azərbaycanla tam əməkdaşlıq etməyi və məcburi itkin düşməni törətmiş şəxsləri ədalət məhkəməsinə təslim etməyi bir daha tələb edir”.

Türkiyə Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərdə start verdiyi genişmiqyaslı bərpa işlərində yaxından iştirak edir. Türkiyədə səfərdə olan Prezident İlham Əliyev mətbuata bəyanatı zamanı qardaş ölkənin Vətən müharibəsində Azərbaycana dəstəyini yüksək dəyərləndirib.

Postmüharibə dövrünün ilk aylarından etibarən Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri daha da möhkəmlənmişdir. Türkiyə Cumhuriyyətinin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın işğaldan azad olunmuş Azərbaycan ərazilərinə səfəri, Füzuli və Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanlarının açılışında iştirak etməsi Türkiyə-Azərbaycan mənəvi-siyasi birliyinin əyani nümunəsidir. Bundan əlavə 2021-ci ilin 15 iyununda Şuşada şəhərinde tərəflər “Şuşa Bəyanaməsi”ni imzalamaqla müttəfiqlik münasibətlərinin strateji xarakterini və ən yüksək səviyyədə olduğunu bir daha təsdiqlədilər. Bəyanname regionun yeni geostrateji reallıqlarını təsdiqləmək nöqteyi-nəzərindən çox böyük əhəmiyyətə malikdir.

Azərbaycan da hər zaman qardaş Türkiyənin yanındadır. Qardaş ölkənin sevinci sevincimiz, kədəri kədərimizdir. 2023-cü ilin fevral ayının 6-da ölkəmizin Türkiyədə dəhşətli zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılmasında göstərdiyi qardaşlıq dəstəyi, cəmiyyətimizin yüksək həmrəyliyi bunun bir nümunəsi idi.

Göründüyü kimi, bu gün Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı əlaqələr ən yüksək səviyyədədir.

Elə sahə yoxdur ki, biz o sahədə əməkdaşlıq etməyək. İki qardaş ölkə kimi biz bütün sahələrdə qarşılıqlı hörmət və qarşılıqlı maraqlar əsasında əməkdaşlıq edirik. Rize-Artvin hava limanının açılışı isə müttəfiqliyimizin, qardaşlığımızın ən yüksək səviyyədə olmasını təsdiqləməklə yanaşı, bütün dünyaya birliyimizin daim və möhkəm olması mesajını verir. Hava limanının açılışı regionun hava məkanında kommunikasiya xətlərinin möhkəmlənməsinə süsüsi ilə, iki ölkə arasında tarixi əlaqələri daha da bir birinə sıx və etibarlı şəkildə bağlamasına şərait yaradır. Bu gün Azərbaycan-Türkiyə

dostluq və qardaşlıq münasibətləri regionda əmin-amanlığın və sabitliyin qorunmasına mühüm töhfədir. Qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq, həyata keçirilən birgə layihələr strateji tərəfdaşlığımızı daha da möhkəmləndirir.

Bu gün Azərbaycan və Türkiyə ümumən türk dünyasının mərkəzinə çevrilir. Başqa türkdilli ölkələri də bu münasibətlər ətrafında bir araya gətirir. Azərbaycan Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv olan bütün ölkələrlə qardaşlıq münasibətlərinə malikdir və aparılan bu siyasət bu qurumu gücləndirməkdədir. Yaxın gələcək üçün bu təşkilat potensial global güc kimi çox böyük perspektivlər ortaya qoyur. Azərbaycan və Türkiyənin qarşılıqlı səyləri buna xidmət edərək türk dövlətlərinin bu təşkilat çərçivəsində sıx birliyinə daha da gücləndirir, Türk Dövlətləri Təşkilatının global önəmini, miqyasını və rolunu yüksəldir. Asiya ilə Avropanı birləşdirən trans-Xəzər Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinin davamı olan Orta dəhliz ideyasının reallaşmasına doğru atılan addımlar türk dünyasının beynəlxalq məkana inteqrasiyası ilə yanaşı, olduqca güclü iqtisadi potensialı özündə ehtiva edir.

Məlum olduğu kimi, bu il ölkəmiz BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına - COP29 tədbirinə evsahibliyi edəcək. Azərbaycan və Türkiyə COP29 çərçivəsində də fəal əməkdaşlıq edir və birgəliyimizin gücü ilə dünyamız üçün sülh, təhlükəsiz inkişaf dəyərləri yaradır.

Qürurverici və sevindirici haldır ki, Türkiyə-Azərbaycan birliyi, dostluğu və qardaşlığı bu gün də uğurla davam edir, xalqlarımız arasındakı saf, səmimi və doğma münasibətlər daha da dərinləşərək yeni mərhələyə qədəm qoyur. Bütün bunlar onu göstərir ki, əbədi və əzəli Azərbaycan-Türkiyə birliyi, dostluğu və qardaşlığı sarsılmazdır və daim belə də olacaq. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevin apardığı uğurlu xarici siyasətin ana xəttini təşkil edən Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri gündən-günə daha da inkişaf edəcək, ölkələrimizin rifahına, işıqlı sabahına zəmin yaradacaqdır”.

Paralimpiyaçılarımız idman sahifəmizə yeni qələbələr yazırlar

Mehriban xanım Əliyeva: "Milli yığmamızın bütün üzvlərinə güc, enerji, yeni-yeni nailiyyətlər və qələbələr arzulayıram!"

Mötəbər idman yarışlarının keçirildiyi mərkəzə çevrilən Azərbaycan dünya və Avropa çempionatlarının, nüfuzlu beynəlxalq turnirlərin, Formula 1 yarışının yüksək səviyyədə təşkil edən ölkə olaraq beynəlxalq arenada nüfuzlu idman ölkəsi imicinə sahib olub. Təkcə Bakıda deyil, regionlarda da keçirilən bu və ya digər yarışlar bu sahənin kütləviləşməsinə, yeniyetmələrin idmana cəlb olunmasına və onların asudə vaxtlarının səmərəli təşkilinə böyük töhfə verir.

Bu gün olimpiyaçılarımız dünya idmanında öz sözlərini deməyi bacarırlar. Bu günlərdə Parisdə keçirilən Yay Olimpiya Oyunlarında da idmançılarımız ölkəmizi ləyaqətlə təmsil edərək, Azərbaycan Bayrağını ucaldıb və bütün xalqımızı sevindirdilər. Oyunlarda dünyanın ən güclü 30 ölkəsinin arasında yer alan Azərbaycan idmançıları 2 qızıl, 2 gümüş və 3 bürünc medal qazandılar.

Paralimpiyaçılarımız da dünya idmanında öz sözlərini deməyi bacarırlar. 1996-cı ildə yaradılan Milli Paralimpiya Komitəsinin rəhbərliyi altında idmançılarımız indiyədək Yay və Qış Paralimpiya oyunlarında güclərini sinayaaraq, uğur qazanıblar.

Bu gün idmançılarımız "Paris-2024" Yay Paralimpiya Oyunlarında iştirak edirlər. Sentyabrın 8-dək davam edəcək Paris Paralimpiadasında Azərbaycan 7 növdə 18 idmançı ilə təmsil olunur. Artıq idman sahifəmizə bir uğur yazıldı. Ölkəmizi təmsil edən parataekvondoçusu Sabir Zeynalov gümüş medal qazanıb.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Azərbaycan parataekvondoçusu Sabir Zeynalovun "Paris-2024" Yay Paralimpiya Oyunlarında medal qazanması ilə bağlı paylaşım edib. Paylaşımında deyilir: "Parataekvondoçu Sabir Zeynalov "Paris-2024" Yay Paralimpiya Oyunlarında Azərbaycana ilk medalı qazandırdı! Bürünc mükafatçısını səmimi-qəlbədən təbrik edir, milli yığmamızın bütün üzvlərinə güc, enerji, yeni-yeni nailiyyətlər və qələbələr arzulayıram!"

Müasir dövrdə əlilliyi olan şəxslərin cəmiyyətə inteqrasiyası üçün ən kütləvi vasitə idmandır. Paralimpiyaçılarımızın idmana olan sevgisi və yeni zirvələri fəth etmək arzusu minlərlə idmançının həyatına uğur gətirib. Paralimpiyaçılarımızın "Tokio-2020" Yay Paralimpiya Oyunlarında möhtəşəm qələbəsi tarixin yaddaşına qızıl hərfələrlə həkk olundu.

YENİ DÜNYA REKORDU MÜƏYYƏNLƏŞDİ

Azərbaycanın 25 illik paralimpiya tarixində yeni sahifə olan Azərbaycanın "Tokio-2020" Yay Paralimpiya Oyunlarında iştirakı və uğur qazanmaları Azərbaycan idman tarixində önəmli yer tutur. İdmanın 22 növü üzrə 529 dəst medal uğrunda keçirilən yarışlarda Azərbaycan millisinin 14 qızıl, 1 gümüş və 4 bürünc olmaqla, ümumilikdə 19 medal qazanması böyük nailiyyət oldu və bu Azərbaycanın 25 illik paralimpiya tarixində bu, ən uğurlu Paralimpiya Oyunları kimi tarixiləşdi. "Paralimpiyaçılarımız bizi çox sevindirib və böyük məharət, peşəkarlıq, fədakarlıq göstərərək çoxlu medallar, o cümlədən bir çox qızıl medallar qazanıblar", - deyən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bunun

çox önəmli hadisə olduğunu və haqlı olaraq paralimpiyaçılarımızla fəxr etdiyimizi bildirib.

Azərbaycan "Tokio-2020" Yay Paralimpiya Oyunlarında iştirakını uğurla başa vurdu. XVI Yay Paralimpiya Oyunlarında idmanın 22 növü üzrə 529 dəst medal uğrunda yarışlar keçirildi və yarışlarda Azərbaycan möhtəşəm uğurlara imza atmış oldu. Bu, Azərbaycanın idman tarixində yeni hadisəyə çevrildi. Paralimpiya yığmamız medalların ümumi sayına görə iştirakçı ölkələr arasında 20-ci, Avropa ölkələri arasında 6-cı, müsəlman ölkələri sırasında 1-ci, MDB ölkələri arasında isə 3-cü yerdə qərarlaşdı. Dörd idmançımız isə "Tokio-2020"də rekordlara imza atdı. Atletika idman növü üzrə idmançımız Həmid Heydəri nizəatma növü üzrə 51,42 metr nəticə göstərərək dünya rekordunu yenilədi. Elvin Astanov F53 - nüvəitələmə növü üzrə 8,77 metr nəticə göstərərək yeni dünya rekordu müəyyənləşdirdi. Üzgüçülük yarışında Vəli İsmailov, atletika idman növü üzrə isə Lamiyə Vəliyeva göstəriciləri ilə Paralimpiya rekorduna imza atdıblar. Əlbəttə ki, bu Azərbaycan idmanının, paralimpiyaçılarımızın gücünün göstəricisi idi. Azərbaycanın 25 illik paralimpiya tarixində bu, ən uğurlu Paralimpiya Oyunları kimi tarixiləşdi.

Türkiyənin Konya şəhəri V İslam Həmrəyliyi Oyunlarına ev sahibliyi etdi. 2017-ci ildə Bakıda təşkil olunan IV İslamiadada olduğu kimi, Konyada da paralimpiyaçılar medallar uğrunda mübarizə apardılar. Sevindirici haldır ki, Azərbaycan paralimpiyaçıları da mükafatçılar sırasında yer almağı bacardılar. Bakıda təşkil olunan İslamiadada paralimpiyaçılar cüdo və atletika idman növlərində güclərini sınaşıdılar. Həmin vaxt Milli

Paralimpiya Komitəsinin idmançıları 24 medal qazanmışdılar ki, ondan 12-si qızıl idi. Azərbaycanın medal sıralamasındakı mövqeyində paralimpiyaçılarımızın əldə etdiyi mükafatlar böyük rol oynamışdı.

Qeyd edək ki, dünyada Paralimpiya Hərəkatının tarixi Böyük Britaniyanın Elsberri şəhərindəki Stok Mandevil xəstəxanasının neyrocərrahı Lüdviq Qoutmanın təşəbbüsü ilə 1948-ci ildə Londonda, Olimpiya Oyunlarının açılış mərasimi zamanı ilk dəfə kolyaskalı əlillər arasında Böyük Britaniyanın 1-ci milli yarışlarının keçirilməsi ilə hesablanır. Dəyərlər Azərbaycanda da yüksək səviyyədə qorunaraq, təbliğ edilir. Respublikamızın nümayəndələri paralimpiya oyunlarında iştirak edərək vətənə qələbə ilə dönürlər.

"AZƏRBAYCAN GƏNCLƏRİ, İDMANÇILARI BÖYÜK POTENSİALA MALİK-DİR"

Azərbaycanda Paralimpiya hərəkatının yaranma tarixi isə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. 1996-cı ilin fevral ayının 9-u ölkəmizin idman salnaməsinə Azərbaycan Respublikası Milli Paralimpiya Komitəsinin yaranma tarixi kimi daxil

olmuşdur. İlk dəfə olaraq Azərbaycan Milli Paralimpiya Komitəsi 1996-cı ildə Atlantada keçirilən X Yay Paralimpiya Oyunlarında cəmi iki idman növü üzrə iki idmançı ilə iştirak etmişlər. Azərbaycan paralimpiyaçıları bu yarışlara ilk dəfə 1996-cı ildə keçirilən Atlanta Paralimpiya Oyunlarında qatılıblar. Həmin Paralimpiya Oyunlarında qələbələrımızın əsası qoyulub. Növbəti dəfə komandamız 2000-ci ildə Sidney Paralimpiya Oyunlarında 3 növdə 7 idmançı ilə təmsil olunaraq, bir qızıl və bir gümüş medal qazanıb. Ümummilli Lider 2000-ci ilin 15 noyabrında XI Sidney Yay Paralimpiya Oyunlarından uğurlu nəticələrlə qayıtmış paralimpiyaçılarımızla görüşdə söylədiyi fikirləri xatırlatmaq yerinə düşər: "Fiziki imkanları məhdud insanların idmanla məşğul olması və idman yarışlarında belə yüksək nailiyyətlər əldə etməsi çox təqdirəlayiq haldır. Bu bir tərəfdən sizin nə qədər iradəli olduğunuzu, digər tərəfdən fiziki məhdudiyyətinizə baxmayaraq həm öz səhətinizi daha da möhkəmləndirmək, həm də cəmiyyətdə öz fəaliyyətinizi göstərmək üçün nə qədər əzmkar olduğunuzu göstərir. Hesab edirəm ki, biz sizin bu fəaliyyətinizi

yüksək qiymətləndirməliyik. Təəccüblənmək olar ki, insan bir az xəstə, yaxud bir az çatışmazlığı olanda onda bədbinlik əmələ gəlir, özünü ələ ala bilmir. Amma siz müəyyən fiziki məhdudiyyətinizi öz əzmkarlığınızla, iradənlə və bacarığınızla aradan qaldırmısınız. Siz və sizin kimi insanlar cəmiyyətimizdə böyük hörmətə layiqdirlər. Ölkəmizin olimpiyaçılarının, o cümlədən paralimpiyaçılarımızın keçdiyi bu imtahan onu göstərir ki, Azərbaycan gəncləri, idmançıları böyük potensiala malikdir."

Ümummilli Lider Heydər Əliyev paralimpiyaçılarımız üçün Sumqayıt şəhərində yeni, beynəlxalq standartlara cavab verəcək Paralimpiya İdman Kompleksinin tikilməsi haqqında tapşırıq verməsi ölkəmizin idman həyatında böyük müsbət dəyişikliklər və qələbələrə təkan vermiş oldu. Xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, MDB məkanında ilk dəfə olaraq, Paralimpiyaçılar üçün belə bir kompleks çox yüksək səviyyədə, beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə tikilib istifadəyə verilmişdir.

"BİZİM PARALİMPIYAÇILARIMIZ GÜCLÜ KOMANDALAR SIRASINDADIR"

Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyətini layiqli davamçısı olan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ayırdığı diqqəti paralimpiyaçılarımız hər zaman öz üzərlərində hiss ediblər. Müntəzəm olaraq, qələbə qazanmış idmançılarımız, onların məşqçiləri Prezidentin sərəncamları ilə orden və medallarla təltif olunmuşlar. Paralimpiya Oyunlarında ən yüksək nəticələr göstərmiş Azərbaycan Respublikasının əlilliyi olan idmançıları və onların məşqçilərini məqsədlə mükafatlar müəyyən edilib.

Ölkəmizin başçısı İlham Əliyevin "Bizim paralimpiyaçılarımız güclü komandalar sırasındadır" fikri Tokio Paralimpiadasında öz təsdiqini bir daha tapdı. Bu gün ölkəmizdə paralimpiyaçıların sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Paralimpiyaçılarımızın maddi rifahı yaxşılaşdırılıb, onlar məzəmmillər, minik avtomobilləri ilə təmin olunurlar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə quruculuq işləri böyük sürətlə həyata keçirilir. Artıq həmin ərazilərdə ilk beynəlxalq turnirlər təşkil olunub. Milli Paralimpiya Komitəsi də Qarabağda Paralimpiya hərəkatının inkişaf etdirilməsini qarşıya məqsəd qoyub. Əsas hədəf bütün Azərbaycanın Paralimpiya hərəkatı ilə əhatə etməkdir. Parisdə keçirilən Yay Olimpiya Oyunlarında da paralimpiyaçılarımız yeni nailiyyətlərlə vətənə dönəcəklər. Görülmüş məqsədyönlü işlərinin nəticəsi olaraq, paralimpiyaçılarımız yeni-yeni nailiyyətlərə imza atırlar.

Zümrüd BAYRAMOVA

QUBADLI: 31 ilin o başı, bu başı...

1993-cü ilin 31 avqustunda düşmənin haram əlinə keçmişdi, Qubadlı. Bu gün azad Qubadlı ilə o zamankı Qubadlı düz 31 il birləşdirir. Həm də 31 ilin o başındakı Qubadlı ilə bugünkü Qubadlı tamamilə fərqlidir. Dörd ildir, Qubadlı Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun digər torpaqları kimi erməni işğalından azad olunub. 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsində artıq 27 il idi ki, bu qədim torpaq bədnam qonşunun haram tikəsi olmuş, sakinləri düşmənin silahı burnunda doğma ev-əşiyindən didərgin salınmışdı. Qubadlılılar da məcburi köçkün həyatı yaşamağa məcbur olmuşdu. Bu həyat onlardan nələri almışdı, bunu o həyatı yaşayandan başqa kimsə bilməz...

Elə bütün bunlara görə də torpaqlarımızın azad olduğu gün kimi, işğal olduğu günlərdə də onlar haqqında söhbət açmalı, gələcəyimiz olan övladlarımıza olanlardan-ötənlərdən danışmalıyıq.

Qədim qalaları, türbələri, mağaraları, körpüləri ilə tarixin özündür, Qubadlı. Əsrlərin o üzündən boylanın, qədimdən qədim tarixi, gözəllikləri-dağları, dərələri, meşələri, fauna və florası, çayları, təbii zənginliyi ilə şiş dağları, ərəziləri, sıldırım qayaları, bu qayaların sinəsinə pərçimlənmiş evləri, yetirdiyi-bitirdiyi nemətləri ilə füsunkardır, Qubadlı. Zəngəzur mahalından başlanan dağ silsilələri Zəngilandan Qubadlıya, Qubadlıdan Cəbrayıla, oradan Füzuliyə, ta Laçına, Xankəndinə uzanır. Bu dağların havası, zirvəsindən süzülən saf suları, hər daşı, hər qayası bu yurdların həm coğrafi oxşarlığının, həm də insanların xaraktercə bir-birinə bənzəməsinin səbəbidir.

Ali Baş Komandandan Qubadlı xəbəri

2020-ci il oktyabrın 25-i yeni Azərbaycan tarixinin növbəti şanlı səhifəsinə çevrildi. Ali Baş Komandan, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin xalqa müraciəti yenə də işğaldan azad edilən ərəzilərimizin xoş müjdəsi ilə bitdi: "İndi Azərbaycan xalqının səbirsizliklə gözlədiyi siyahıları böyük məmnuniyyət və qürur hissi ilə xalqımızın diqqətinə çatdıracağam. Beləliklə, dünən azad edilmiş yaşayış

məntəqələrinin siyahısını doğma xalqıma çatdırıram. Zəngilan rayonunda azad edilmiş kəndlər: Birinci Alıbəyli, İkinci Alıbəyli, Rəbənd, Yenikənd. Cəbrayıl rayonunun azad edilmiş kəndləri: Qovşudlu, Sofulu, Dağ Maşanlı, Kürdlər, Hovuslu, Çələbilər. Qubadlı rayonunun dünən azad edilmiş yaşayış məntəqələri: Padar, Əfəndilər, Yusifbəyli, Çaytumas, Xanlıq, Sarıyataq, Mollabürhan və Qubadlı şəhəri!

Dünən mən artıq bu barədə Azərbaycan xalqına bu sevincli xəbəri verdim. Bir daha bu şad xəbəri bütün Azərbaycan xalqına çatdırmaq istəyirəm. Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı rayonunun sakinlərinə, bu kəndlərdə yaşamış sakinlərə xoş xəbər çatdırmaq mənim üçün böyük şərəfdir. Düzdür, o kəndlərdən bir şey qalmayıb. Eybi yoxdur, bərpə edəcəyik. Azərbaycan xalqının da, dövlətinin də buna gücü çatacaq. Təki torpağımız azad olsun. Təki bayrağımız işğaldan azad edilmiş bütün torpaqlarda qaldırılsın. Biz əsgərlərimizin, zabitlərimizin canı-qanı bahasına bu torpaqları azad edirik. Həm döyüş meydanında, həm siyasi müstəvidə özümüzü təsdiqləmişik, dünyaya təsdiqləmişik. Azərbaycan xalqını qürurlu xalq kimi, cəsarətli xalq kimi, yenilməz xalq kimi təsdiqləmişik. Heç bir təzyiç bizə təsir edə bilməz. Heç bir hədə-qorxu bizi yolumuzdan döndərə bilməz. Çünki haqq yolundayıq, yumruq kimi birik. Bu birlik əbədidir və əbədi olacaq!

Əziz həmvətənlər, mən hələ müharibənin ilk günlərində sizə söz vermişdim ki, biz

düşməni torpaqlarımızdan qovacağıq, sona qədər qovacağıq. Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!"

Ali Baş Komandan, Prezident cənab İlham Əliyev həmin gün Qubadlı şəhəri və Qubadlı rayonunun bir neçə kəndinin işğalçılarından azad olunmasında fərqlənmiş hərbi birlik komandirləri Yaşar Həsənovu və Zaur Quliyevi təbrik etdi. Dövlətimizin başçısı onlara Vətən uğrunda gedən döyüşlərdə yeni uğurlar arzuladı, təbrik və təşəkkürünün bütün şəxsi heyətə çatdırılmasını tapşırırdı.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Qubadlı rayonunun işğaldan azad olunması uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirmiş 4-ü general-mayor, 39-u polkovnik, 1 nəfəri isə 1-ci dərəcəli kapitan olmaqla, 5867 hərbi qulluqçu "Qubadlının azad olunmasına görə" medalı ilə təltif olunub.

Əsrlərin o üzündən boylanın QUBADLI

IV əsrə aid "Gavur dərəsi"ndəki ibadət-gah, Muradxanlı kəndindəki V əsrə aid "Qalalı", Əliquluuşağı kəndindəki "Göyqala" abidələri, XIV əsrdə tikilmiş "Dəmirçilər" türbəsi, Yazı düzündəki "Cavanşir" türbəsi, Hacı Bədəl, Laləzar körpüləri, eləcə də Əyin, Yusifbəyli, Seytas, Qarağaclı, Xocamsaxlı kəndlərindəki digər tarixi abidələr, Gürcülü kəndində olan XVII əsrə aid türbə, XVIII əsrə aid Xocamsaxlı kəndində olan türbə, ərəzində inşa olunan yaşlı bir

əsrədən artıq ilk dünyəvi məktəb Qubadlının qədim tarixindən danışır. Bu yurdun elm, mədəniyyət mərkəzlərindən, tarixi-dini abidələrindən, insanların ibadətindən, xüsusi maraq doğuran "Qubadlı" toponiminin mənşəyindən söhbət açır.

Tarix danışır, Qubadlının 1993-cü ildə işğalı ərəfəsində rayona çox yaxın yerdə, Hacılı kəndi yaxınlığında bir qazıntı yerində Sasani şahı Qubadın (488-531) adından zərb edilmiş 60-a qədər gümüş sikkə nümunələrinin tapıldığını, dəfinənin olduğu küpün hündürlüyünün 10,5, oturacağıın diametrinin 6,5 santimetr olduğundan söhbət açır. Tarixçilər sübut edir ki, bu sikkələr 521-522-ci illərdə kəsilmişdir. Qubadlı adının mənşəyi tarixi mənbələrə əsasən I Qubadın adı ilə bağlı olsa da, yaşayış məskəni kimi lap qədim dövrlərə gedib çıxır. Tədqiqatçıların araşdırmalarında Qubadlı əvvəllər Azərbaycanın şimalında mövcud olan Albaniyanın tərkibində olduğundan, sonra ərəb xilafətinin əsarəti altına düşdüyündən, xilafətin süqutundan sonra, IX-X əsrlərdə Sasaniyə, X əsrdə Sacilərin, XI-XII əsrlərdə Şəddadilərin, XII-XIII əsrlərdə Atabəylər-Eldəgizlərin, Qaraqoyunlu və Ağqoyunlu dövlətlərinin tərkibinə daxil edildiyindən danışır. Bu tarix qərbdən 120 kilometr məsafədə Ermənistanla, şimaldan Laçın, cənubdan Zəngilan, şərqdən Cəbrayıl rayonları ilə həmsərhəd olan Qubadlının Azərbaycanın qədim yaşayış məskənlərindən olduğunu hər daşı, qayası, bu torpağın hər qarışı ilə sübut edir.

Qubadlı şəhəri Qubadlının açarındır

Qubadlı haqqında bir yazıda oxuyuram: "Palıd bu meşələrin arxası, vələs dövləti, alma, armud, fıncıq, əzgil, zoğal, yemişan... səvəti, dağ çayları, şələlələr, buz bulaqlar şöhrəti, qara gözlü əliklər, xınalı kəkliklər, qırqovullar, turaclar, göyərçinlər... gözəlliyi idi". Bəli, bu yazı o vaxt yazılmışdı ki, rayonun olduqca gözəl təbiətinin yetirdiyi meşələr ermənilər tərəfindən qırılaraq Ermənistan və ya xarici ölkələrə daşınırdı. Bu, müəllifin yanğısı idi, dağıdılan meşələr fonunda Qubadlının gözəlliklərinin ürək yanğısı ilə vəsfi idi. Sanki bu gözəl məkana bir təəssüb hissi idi o cümlələr...

Əziz müəllif, artıq "idi"lər arxada qaldı. Qubadlı şəhəri bütün rayonun açarıdır ki, o açarı da milli ordumuzun qəhrəman əsgər və zabitləri əldə etdi. Bəli, bu, bir möcüzə idi. Qədim Azərbaycan nağıllarında divin əlindən igidimiz tərəfindən padşahın qızının alınması kimi... Məmləkətə gələn suyun qarşısını kəsən əjdahanın igid oğlan tərəfindən öldürülüb suyun qarşısını açması kimi... Qubadlının bu gözəlliklər məkəninin açarı da 30 ilə yaxın dövrdə bu əzəli, həm də strateji əhəmiyyətli torpağımızda keçilməz barrikadalar yaratmış ermənilərin əlindən alındı. Bu açar inzibati bölgüsünə 1 şəhər, 93 kəndin aid olduğu Qubadlının tamami-

lə azadlığı demək idi ki, bunu da görə bildik.

Gözəlliklər məkəni yurd yeri

Axır ki, bu gözəl məkənin illərdən bəri susan iki böyük dağ çayı- Həkəri və Bərgüşad yenidən çağladı. Öz mənbəyini Kəlbəcərdən götürən, Araza qovuşana kimi bir çox dağ çaylarına da qoyun açan, illərdir, suları həm Kəlbəcərin, həm Qubadlının göz yaşsı olan Həkərinin, mənbəyi Ərikli dağlarından başlayan Bərgüşadın suları göz yaşından arındı, şükürlər olsun. Dağ bulaqlarından süzülüb gələn suların, Dəli çaydan, Şəki çaydan, Taxtakörpü çayı, Daşlı dərə, Bəxtiyarlı, Ağa çaylarından güc alan Bərgüşadın və Həkərinin qaralar kəndinin yaxınlığında birləşib Araza qovuşması bir başqa oldu, sevinclə, qürurla... Axı onlar da bu yurdun insanları kimi məskənlərindən dərbəder edilmişdi. İnsanların taleyinə qaçqınlıq, köçkünlük yazıldığı kimi, çayların da axınının səmti dəyişdirilmişdi. Qubadlılılar indiyədək Vətənin ayrı-ayrı yerlərində yurd həsrətliyinə çevrildikləri kimi, Qubadlının çayları, bulaqları, meşələri, ağacları, bitkiləri öz yurdlarında qəribçilik ömrü yaşamağa məhkum olunmuşdu. Hələ üstəlik meşələr düşmənlərlə Vətəndən kənara çıxarıldı, bitkilərin kökü kəsilərək Qubadlıya həsrət qaldı, çaylar öz məhvərindən çıxarıldı. İqlimi əsasən mülayim isti və quru subtropik olan rayonun bir hissəsi

səsi aran olsa da, əsas hissəsi dağılıqdır. Buradakı 13,2 min hektar meşə sahəsi dağılıq yerləri öz örtüyünə bürümüşdür. Hərtiz və Səngər dağlarındakı şəfalı bulaqlar can dərməndir.

Qubadlılılar taxılçılıq, tütünçülük, baramaçılıq, üzümçülük və heyvandarlıqla məşğul olurdular. Böyük Qayıdışla yaxın gələcəkdə doğma ocaqlarına qayıdacaq qubadlılılar torpaqlarına, təsərrüfatlarına da yeni həyat gətirəcəklər. Bu zəngin yurdun torpaqları taxıl zəməlinə, üzüm, barama, tütün sahələrinə bürünəcək, dağlarının yamaclarından yenidən qoyun-quzunun, mal-qaranın səsi gələcəkdir. Çobanların neyindən süzülən "Qarabağ" şikəstəsi doğma səse 30 ilədək təşnə yurdun bu həsrətini vüsala çevirəcəkdir.

Qubadlıda böyük işlənməmiş əqiq yatağı, mərmər karxanası da var idi, indi qalırsa əgər... Qalması heç, qoy gözüaclar, bu xalqın hesabına torpaq sahibi olanları da aparmış, talamış, satmış olsunlar. Təki torpağımızdan ac gözlərini çəksinlər. Çünki Azərbaycan xalqı üçün torpaqdan qiymətli heç nə yoxdur.

Bu yurd Əliyar, Şükür, Nəbi yurdudur

Bu yurd 1992-ci ilin iyun ayının 24-də Qubadlı rayon mərkəzini bombalamağa uçan üç vertolyotu döyüşçüləri ilə vurub salan, avqust ayında həyata keçirilən "Şurnuxu" əməliyyatında iştirak edərək bir gün ərzində ermənilərin 80-dən çox canlı qüvvə və bir neçə texnikasını məhv edən, düşmənin Gorusun Şurnuxu kəndindəki postunu darmadağın edən, həmin ilin payızında 40 könüllü döyüşçü ilə birlikdə işğal altındakı Laçının 40-a qədər kəndini 4 gün ərzində ermənilərdən azad edən Birinci Qarabağ müharibəsi iştirakçısı, milli qəhrəman Əliyar Əliyevin yurduudur.

Bu yurd "Burada ermənilərə yaxşı dərs verdik. Düşməni çaşqınlıq içərisində idi, başlarını itirmişdilər. Ermənilər Lələ təpə istiqamətindəki ərazini "Ohanyan səddi" adlandırdılar. Onlar hesab edirdilər ki, burada möhkəmlənilər və

guya bura keçilməz idi. Amma döyüşçülərimiz bu səddi göz qırpmında keçdilər. 40 dəqiqə ərzində bizim hərbiçilərimiz həmin ərazini azad etdilər. 1 saatin sonunda həmin təpədə bayrağımızı dalğaladı. Bütün istiqamətlərdə düşməni pərakəndə şəkildə qaçırdı. Düşməni yaxşı döyüş aparsaydı, bu daha zövqlü olardı",- deyən qəhrəmanlığı ilə erməniləri qorxuya salan İkinci Qarabağ müharibəsi iştirakçısı, Milli Qəhrəman, 23 oktyabr 2020-ci ildə Qubadlı uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olan Şükür Həmidovun yurduudur, XXI əsrin qəhrəmanlarının yurduudur.

Bu yurd vaxtilə çar hökumətinə, zülmkar mülkədarlara qarşı mübarizə aparan, bir də elə qonşuluqdakı erməniləri cızıqlarında saxlayan, Naxçıvan və Zəngəzur mahallarında qaçaqlıq edən Qaçaq Nəbinin yurduudur. 20 il çar hökumətinin məhv etməyə çalışdığı, lakin bacara bilmədiyi, başına topladığı igidlərlə insanları haqqı olanlarını ədalətə çevirən, Azərbaycan xalqının unudulmaz xalq qəhrəmanı Qaçaq Nəbi, Qoçaq Nəbi... Elimizin özü kimi mərd qızı Həcərle hünər meydanında qoşa adımlayan, düşməni bu Vətənin XIX əsr vətənpərvərlik nümunəsini sərgiləyən, adına dastanlar, nağıllar, şeirlər yazılan, hər bir azərbaycanlının qəlbində yaşayan Qaçaq Nəbinin yurduudur, Qubadlı. Yəqin ermənilər yaxşı xatırlayalarlar:

Nəbinin birçəyi oyma-oymadı,

Qırdı saldatları, birin qoymadı. Bu davada Nəbi tufan eylədi, Kazakları qırıb fiğan eylədi. Burda Nəbi yenə bir ad eylədi, Erməni Ginkuru bidad eylədi. Gələcəkdə Əliyarın, Şükürün, Nəbinin davamçıları bir gün bu Vətəni, bu yurdu erməni zorakılığında xilas etməyə. Bunu ki siz ermənilər biz azərbaycanlılardan yaxşı bilirdiniz. Gəldilər də, sizə Füzulidə, Cəbrayıldə, Hadrutda, Kəlbəcərdə, Qubadlıda və Şuşada elə bir dərs verdilər ki, tarix durduqca xatırlayacaqsınız.

Qubadlı yenidən qurulur ki, sakinlərini qoynuna alsın

Bu gün bütün azad edilmiş ərazilərimiz kimi, Qubadlı da dövlətimizin başçısının tapşırığına əsasən və birbaşa nəzarəti altında yenidən qurulur. Yolla çəkilir, körpülər salınır, infrastruktur yenilənir, yaşayış binaları, məktəblər, xəstəxanalar, uşaq bağçaları tikilir. Quruculuq işləri hər bir azad edilmiş yurd yerimizdə olduğu kimi, Baş Plana əsasən həyata keçirilir. Bütün bunlar isə soydaşlarımızın yaxın gələcəkdə doğma ocaqlarına qayıtmasına xidmət edir. Artıq bu ilin sonuna qədər Qubadlıya qayıdışın həyata keçirilməsi nəzərdə tutulub. Deməli, Qubadlı sakinlərini də qoynuna aldıqdan sonra daha da füsunkar olacaq. Çünki bir yurd sakinləri ilə daha doğma, daha əzizdir.

Mətanət Məmmədova

Livanlı jurnalistin şok faktları - Fransa haqqında

Bu ölkə nəinki Avropaya, hətta dünyaya təhlükə saçır

Fransanın kolonializm siyasəti haqqında yəqin ki, çoxları məlumatlıdır və son zamanlar bu barədə daha çox danışılır. Bu dəfə livanlı jurnalist Mərvə Osmanın qeydləri xüsusi diqqət çəkib. Fransa kolonializminin görünməyən tərəflərini ifşa edən jurnalist yazıb ki, fransızların kolonial siyasətləri 21-ci əsrdə də davam edir - lap 18, 19, 20-ci əsrlərdə olduğu kimi...

Hətta o yazır ki, Fransa nəinki mövcud koloniyalarını, eyni zamanda keçmiş koloniyalarını öz kirlə niyyətləri ilə qarət edir. Bəs hansı ölkələrdən hansı resurslar Parisin təhdidədir? İqtisadi bütəcəsini təmin edir? Beləliklə...

Say-hesab:

Qvineya: Fransa bu ölkənin qızıl ehtiyatlarını mənimləyir.

Konqo: Fransız mebellərinin ağacları bu Afrika ölkəsinin meşələrini, yeni florasını məhv edir.

Afrikanın insanları belə, Fransa üçün istifadələrdədir - özü də ucuz qiymətə! Misal üçün afrikalıları fransızların idman yarışlarında faktiki olaraq qul kimi, yaxud çox aşağı qiymətə satın alınır və Fransa dünya çempionatında medal sayını artırır.

Qabon : yanacaq və sürtkü yağları bu ölkənin hesabına-dır.

Niger: Bu ölkənin uran ehtiyatları Fransanın elektrik təchizini təmin edir.

Konqo: Fransanın istehsal etdiyi telefon və s. əlaqələndirmə cihazları Afrika ölkəsinin kobaltı hesabına təmin olunur.

Kot-d İvurur (yaxud Fil dişi sahilləri) Fransanın məşhur şokoladları bu ölkədən çox ucuz qiymətə kakaonun müsadirəsi nəticəsində təmin edilir.

Mavritaniya: Fransanın Reno və s. brend avtomonilləri üçün dəmir mehz bu ölkədən qoparılır.

Livan nefti: bu ölkənin yanacağı və sürtkü yağları Fransanın digər ölkələrdəki kolonial siyasətini tənzim edir.

Zimbabve: Ölkənin faunası demək olar ki, yox edilir - məşhur milyardçı fransız moda şirkətlərinin daha çox gəlir əldə etməsi hesabına.

Meger bu realiaqlar Parisin tarixlər boyu sərgilədiyi işğalçı niyyətlərinin faktiki sübutu deyilmi? Fransa bu kirlə niyyətləri ilə başqa ölkələri öz qanadı altında bəsləməyibmi? Məsələn, Ermənistanı. Həqiqətə qalanda, bu ölkə bir çox terror təşkilatlarının beşiği olub və bu gün də özünün kolonial siyasəti ilə nəinki Avropaya, bütövlükdə dünyaya təhlükə saçır.

Afət Tahirqızı

sonra, səhvlərini izah etmək üçün bəzilərini pəhriz cədvəllərini günahlandırır və ya bədənleri arıqlamağa mane olduqlarını düşünməyə başlayırlar.

Bu proses tez-tez təkrarlanır və nəticədə pəhriz saxlayan bəzi insanlar illərdir arıqlaya bilmirlər. Üstəlik, bu çətinliyin əsl səbəblərini anlamadan.

Diyetoloq Ceyhunə Yusifova: "Diyeta insanların psixologiyasına müxtəlif cür təsirlər göstərə bilər.

1. Əhval: Xüsusilə pəhriz məhdudyyətləri və yemək veridşlərindəki dəyişikliklər insanların əhval-ruhiyyəsinə mənfi təsir göstərə bilər. Aclıq hissi, enerjinin azalması və qida çatışmazlığı qıcıqlanma, depressiya və ya narahatlıq kimi emosional problemlərə səbəb ola bilər.

Bir çox mənbələrdə artıq çəkili insanların təkə bəşəriyyətin dəyişən qidalanma tərzinə görə deyil, bəzi psixoloji səbəblərə görə kökəldiyi, yemək yeməyin bəzən aludəçiliyə çevrildiyi və buna görə də insanların artıq çəkilərindən qurtula bilmədikləri bildirilir. Əgər tez-tez həddindən artıq acırsınızsa çəki probleminiz psixoloji faktorlardan qaynaqlana bilər. Türk qidalanma məsləhətçisi psixoloq Bahar Demirkiran bu insanların pəhriz saxlayarkən niyə psixoloji dəstək alması lazım olduğunu izah edir. Diyetə insanı əsəbi edir? İnsan psixologiyasına necə təsir edir?

Pəhriz psixologiyamıza necə təsir edir?

öhdəsindən gələ bilməyəcəklərini düşündükləri problemlər olduqda bu vəziyyət çox vaxt artır. Nəhayət, bu yemək hücumları və sərt pəhrizlər bir dövrəyə çevrilir, təbii ki, iştah kəsici həblər, müxtəlif qida əlavələri və arıqlatdığı iddia edən dərmanlara tez-tez müdaxilə edilir. Hər bir uğursuzluq insanın ümidini daha da itirməsinə və yediklərdən daha çox asılı olmasına səbəb olur.

Bəs qida asılılığı çevrilərsə? Bəli, biz də bununla tez-tez rastla-

bir insanın psixoloji xüsusiyyətləri fərqli olduğu üçün pəhriz prosesinin təsiri insandan insana dəyişə bilər. Ümumiyyətlə, balanslı və sağlam qidalanma veridşləri insanların psixi sağlamlığına müsbət təsir göstərə bilər".

Psixoloq Leyla Əli: " Qəbul etdiyimiz qidalar fiziki sağlamlıqla yanaşı psixi sağlamlığımıza da təsir edir. Günümüzdə artıq çəkiddən azad olmaq istəyən insanların sayı durmadan artır. Yanlış pəhrizlər bəzi hallarda qidalanma pozun-

2. Özünə hörmət və özünü qavrayış: Pəhriz saxlayarkən arıqlaya bilməmək və ya özünü uğursuz hiss etmək insanların özünə hörmətini və bədənlerini qəbul etmələrini mənfi təsir edə bilər. Bu, stress, narahatlıq və əsəbilik kimi emosional problemlərə səbəb ola bilər.

3. Sosial qarşılıqlı əlaqə: Pəhriz səbəbiylə qidalanma veridşlərindəki dəyişikliklər insanların sosial mühitlərdə özlərini rahat hiss etmələrinə və münasibətlərində gərginliyə səbəb ola bilər.

4. Motivasiya və həyat keyfiyyəti: Uzunmüddətli və ciddi pəhriz proqramları insanların motivasiyasını azalda bilər və həyat keyfiyyətinə mənfi təsir göstərə bilər. Bu, əsəbilik, bədbəxtlik və stress kimi emosional problemlərə səbəb ola bilər.

Əhəmiyyətli olan sağlam və davamlı qidalanma veridşlərini inkişaf etdirmək və lazımsız məhdudyyətlərdən qaçmaqdır. Lakin

tusuna səbəb ola bilər. Xüsusilə, həddindən artıq məhdudlaşdırıcı pəhrizlər və ya arıqlama məqsədləri qoymaq insanın həm fiziki həm psixi sağlamlığını təhlükə altına qoya bilər.

Pəhriz saxlayarkən tez bir zamanda çəki atmaq istəyirik. Ancaq tez bir zamanda nəticə əldə edə bilməyəndə bu insanın özünə verdiyi dəyəre mənfi təsir göstərə bilər. Yeni istədiyi bədən imicinə nail ola bilməmək hissi insanın özünü qeyri-kafi hiss etməsinə və özünə inamını itirməsinə səbəb ola bilər. Bunun nəticəsində də əksər insanlar pəhrizi yarımçıq

qoyur Bu da insanın daha çox stress və narahatlıq yaşamasına səbəb ola bilər".

Psixoloji pəhrizin iki fərqli növü var

Birincisi, sağlam qidalanmağı öyrənərək yavaş-yavaş arıqlamaq, məqsəd isə insanın qidalanma veridşlərini dəyişdirməkdir. Məqsəd yalnız pəhriz zamanı arıqlamaq deyil, həm də həyat tərzinə yiyələnməkdir. Həyatımız yemək veridşlərimizə görə formalaşır. Yemək bizim üçün uzun çəkir, işimizi buna uyğun tənzimləyirik. Qısa müddətdə tez yeyə biləcəyimizi düşünürsünüzsə, işimizi davam etdiririk və qəlyanaltı edə biləcəyimiz yeməkləri seçirik. Buna görə də, yemək veridşlərinin dəyişdirilməsi həyatımızın digər sahələrinə də təsir edir. Yemək təkə tox olmaq demək deyil. Bu, həyatımızın hissələrindən biridir. Bu hissə-

nin dəyişdirilməsi digər hissələrə də təsir edir. İkincisi, stress nəticəsində yaranan çəki artımıdır. Stress həyatımızın bir hissəsidir. Bu, hər zaman qarşılaşdığımız bir vəziyyətdir. Stress yaradan faktorlar ayrılıq, boşanma, xəstəlik kimi xarici amillərdir. Daxili stress faktorları özümüzə tətbiq etdiyimiz sərt qaydalar, özümüzü qavrayışımız və düşüncə tərzimizdir. Müəyyən bir çəki artımını gözləmək və buna nail olmadıqda xəyal qırıqlığı ilə pəhrizdən çıxmaq adı bir vəziyyətdir.

Əvvəli-Səh-10

Gözləntilər yaradarkən şərtləri, gündəlik həyat rutinlərimizi və fərdi xüsusiyyətlərimizi nəzərə almaq lazımdır. Buna görə də, real gözləntilər yaratmaq və heç bir məhdudiyyət olmadığı zaman "ya hər şey, ya da heç nə" düşüncəsi ilə pəhrizi kəsməmək çox vacibdir.

Stresslə qarşılaşdıqda stress hormonları ifraz olunur və təzyiğin artması kimi reaksiyalar meydana gəlir. Problem həll edildikdə, stress əlamətləri yox olur. Stressin öhdəsindən gələ bilmədiyimiz zaman orqanizmin adaptasiyası çətinləşir və xroniki stress əlamətləri yaranır. Ürək döyüntüsü, baş ağrısı və yorğunluqdan başqa, stressin ən mühüm əlamətlərindən bəziləri mədə-bağırsağ pozğunluğu və həzmdə çətinlikdir.

Emosional simptomlara narahatlıq və bədbəxtlik daxildir. Sosial həyatın azalması evdə keçirdiyi vaxtın artmasına və insanın evdə vaxt keçirib yeməyə meyllənməsinə səbəb olur. Bir müddət sonra çəki artmağa başlayanda qida stress mənbəyinə çevrilir və vəziyyətdən çıxılmaz hala gəlir. Bu mənada "Psixoloji Pəhriz" son dərəcə əhəmiyyətlidir. Stresslə mübarizə aparmaq və yeməkdən həzz almaq əvəzinə həyatımızdan necə həzz alacağımızı bilmək çəki problemlərinin aradan qaldırılmasında mühüm amillərdir.

Psixoterapiyada psixoloji testlər (şəxsiyyət xüsusiyyətləri və yemək davranışı tərəziləri) tətbiq

Pəhriz psixologiyamıza necə təsir edir?

istehlak edilən qurudulmuş və ya təzə meyvə maddələr mübadiləsinin işləməsinə və həzm sürətini artırmasını təmin edir.

- Nahar vaxtı mədənin həzm prosesi sürətlənmiş olacaq. Nə qədər çox yağlı və ya həddindən artıq yemək yeyirsinizsə, o, mədədə bir o qədər yorucu olacaq. Onun həzmi də bir o qədər yavaş olacaq. Bədəndə ağırlıq yaranır, yorğunluq başlayır, yemək yağlı olduqda isə yağlı hissə mədədən gec çıxır.

- Axşam yeməyinə doğru çox aclıq hiss edirsinizsə, dərhal başqa bir kiçik qəlyanaltı əlavə edin, bunun heç bir zərəri yoxdur. Maddələr mübadiləsinin davam etdirəcək, həzm sürətini yavaşlatmayacaq və axşam yeməyində həmişəkindən daha tox olacaqsınız.

- Axşam yeməyi üçün ümumiyyətlə asan həzm olunan tərəvəz yeməklərini seçsəniz, maddələr mübadiləsinin yormazsınız. Xüsusilə keyfiyyətli yuxu üçün axşam yeməyi yüngül olmalıdır.

- Yeməklərinizdə mütləq çörək istehlak edin. Çörək yağlı qidalar qəbul etdiyimiz zaman mədəmizi sakitləşdirən qidadır və orqanizmin əsas ehtiyacı olan karbohidratların ən yaxşı mənbəyidir. Çörək növü çovdar, tam buğda və tam taxıl kimi liflə zəngin olmalıdır.

- Qəlyanaltılar zamanı qurudulmuş və ya təzə meyvələr, krakerlər, pəhriz biskvitləri maddələr mübadiləsinin sürətləndirəcək.

- Şəkərli və yağlı qidalar böyük miqdarda istehlak edildikdə bu qidalanmanın əyləncəli, lakin təhlükəli hissəsidir. Əgər çəki probleminiz və ya qidalanma probleminiz yoxdursa həftədə bir və ya iki dəfə südlü desert qəbul etməyin heç kimə zərəri yoxdur.

- Yeməklərdə yağ istifadəsini artıran bişirmə üsullarından uzaq durun.

- Alış-veriş edərkən az yağlı süd və süd məhsulları almağa diqqət edin. Bu yolla dad baxımından heç bir fərq olmasa da, yağ qəbulunuzu azaldacaqsınız.

- Ürək-damar sağlamlığınız üçün yağlı ət, toyuq dərisi, kolbasa kimi işlənmiş ətərin istehlakını məhdudlaşdırın.

- Evdə istifadə olunan ağ un əvəzinə çovdar, yulaf və ya tam buğda unundan istifadə edin. Ağ un qan şəkərinizi tez yüksəldir və tez həzm olunur.

- Yeməklərinizdə duz yerinə ədviyyatlardan istifadə edin.

Ayşən Vəli

hissi və müxtəlif vitamin və mineralların dəstəklənməsi üçün vacibdir.

- Yağsız və ya bir az zeytun yağı ilə bişirilən tərəvəz xörəkləri də aşağı kalorili və yüksək toxluq hissi ilə çəki nəzarətinə dəstək verir.

- Həftədə ən azı iki dəfə paxlalılar istehlak edin. Quru paxlalıların tərkibindəki lif mədə boşalmasını gecikdirir. Beləliklə, uzunmüddətli toxluq təmin edir.

- Süd və ət qrupları hər yeməyə daxil edilməlidir. Səhər yeməyində pendir və ya pendiri sevmirsinizsə, bir kasa dənli bitki və süd bu qrupun səhər yeməyi ehtiyacını ödəyəcək.

- Güne səhər yeməyi ilə başlamaq çox vacibdir. İnsanlar tez-tez səhər yeməyi yeyərkən aclıq hiss etdiklərini söyləyirlər. Bunun səbəbi maddələr mübadiləsinin sürətlənməsidir.

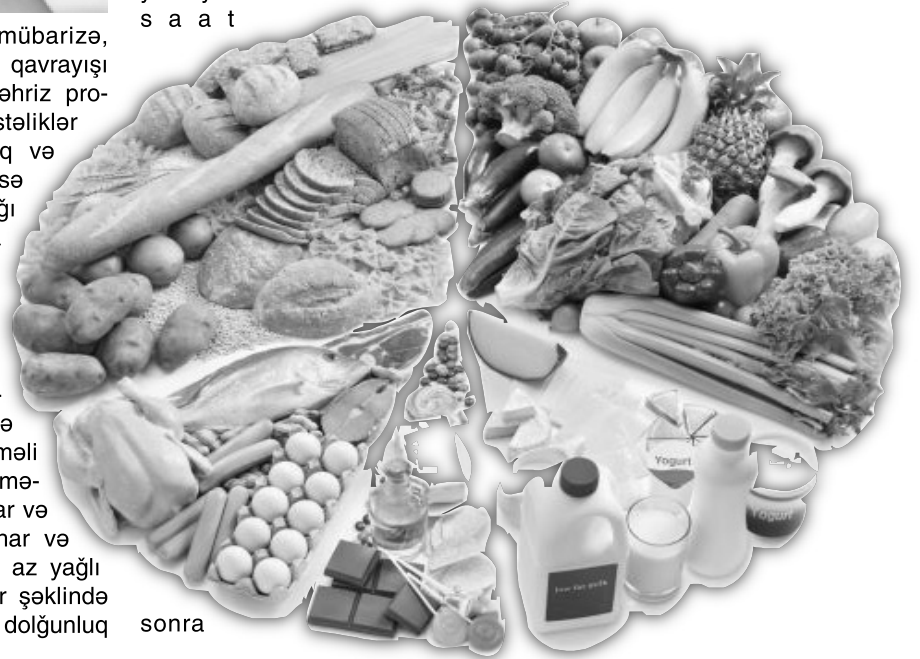
- Əsas odur ki, səhər yeməyindən sonra sürətlənən maddələr mübadiləsinin qoruyun. Səhər yeməyindən 2-3 saat

edilir və stresslə mübarizə, insanın mənfi özünü qavrayışı öyrənilir. Psixoloji pəhriz proqramında daxili xəstəliklər mütəxəssisi, psixoloq və dietoloq, lazım gələrsə psixiatrın əməkdaşlığı ilə ideal həll yoluna qoyulur.

Qidalanmada qızıl təkliflər

- Tərəvəz və meyvələr gün ərzində mütləq istehlak edilməli bir qrupdur. Səhər yeməyi üçün pomidor, xiyar və müxtəlif göyərti; Nahar və axşam yeməklərində az yağlı və ya yağsız salatlar şəklində istehlak lif dəstəyi, dolğunluq

İtirdiyimiz xüsusiyyətlər: həya

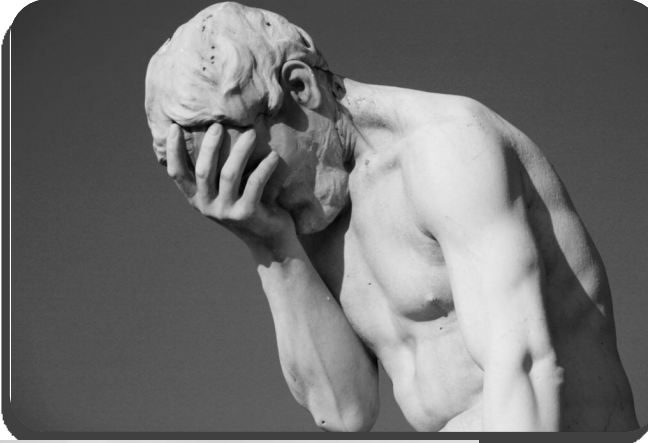
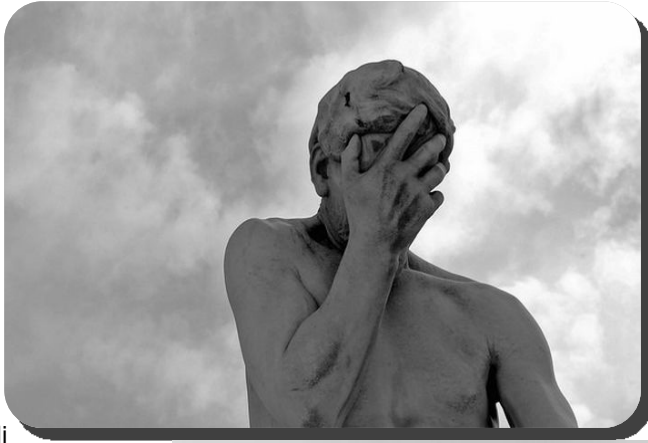
XV YAZI

Tarixən bədii ədəbiyyatın, şeirlərin, vəsflərin ən çox istifadə edilən mövzularından olub həya məsələsi. Gözəllər vəsf ediləndə həyası qabardılıb, qızların özəlliyindən danışılarda görünüşündən çox abrı, arı, həyası diqqət çəkib. Oğlanların ədəbi təsvir ediləndə "qız kimi həyalıdır" ibarəsi işlədilib. Bir sözlə, həya insanlıq tarixi boyunca don olub insan üçün, geyim olub. İndi elliklə o donu çıxarıb atmışq üstümüzdən, ya çılpaq gəzirik, ya da həyasızlıqdan tikilmiş paltar geyirik.

Həya sözü utanmaq, arlanmaq mənasında işlədilir. Həya ədəb göstəricisidir, əgər insan utana bilirsə, utananda qızara bilirsə, bu, onun ədəbinin, dolayısı ilə həyasının göstəricisidir. Həya insani hissdır, bu bizdə yaşadığımız cəmiyyətə, adət-ənənələrə, həyat tərzinə uyğun olaraq formalaşır. Dəyər, milli ənənə, mentalitet və yaşayış tərzini həyanın formalaşmasına təsir edən başlıca faktorlardır. Ədəb, həya, ar bu gün dünyanın ən çox ehtiyacı olan insani xüsusiyyətlərdir.

Ədəb və əxlaqın təməl elementi olan həya bizim cəmiyyətdə də tarix boyu ən vacib məziyyət, insanın ən ali əxlaqi dəyəri olub. Amma mənəvi dəyərlərin getdikcə tənəzzülə uğradığı hazırkı cəmiyyətdə həya anlayışı da itirilib. Vəziyyət o qədər dəyişib ki, əvvəllər həyalı insan kim olmağından, hansı cinsdən və yaşdan asılı olmayaraq təqdir edilirdi, amma indi həya insanın əskik olması kimi xarakterizə edilir. İnsanlar damğa vurmağı sevirlər. Həyalı olana, ar edənə "yarımçıqdır, əskik böyüyüb, sevgisiz qalıb, dəyər görməyib, ona görə belədir" deyərək xarakter biçirlər. Həya anlayışından xəbərdar olmayanlar, onun necə bir xüsusiyyət olması barədə ən kiçik təsəvvürü olmayanlar üçün bu xüsusiyyət təbii ki, əhəmiyyətsiz olacaq.

Həyasız insanlar efirlərə ayaq açan gündən həyamız itdi bizim. Həya barədə minimum anlayışı olmayanlar necə davranmaq lazım olduğu, nəyin daha yaxşı, nəyin daha pis olduğu barədə müəhazirələr verməyə başladılar. Bütün vücudu 5 qəpiyə dəyməyənlər, hətta dırnağı elm istehsal edən insanlara həya, ar, namus dersi vermək cəsareti tapdılar özlərində. Onlara bu meydanı verdilər, onlara bu imkanı tanıdılar. Onlar üçün bağlı qapı, keçilməz sədd yoxdur. Həyasız insanlar üçün bütün mümkünlər mümkün olur.

"Geyim əxlaq ölçüsü olmur", "davranış ar göstəricisi deyil", "danişiq həya dərəcəsinə göstərməz" deyərək həyanı qovub çıxardılar ölkədən. Bəs nədir əxlaq göstəricisi? Əgər geyimi, davranışı, danişığı ədəbsizlik, həyasızlıq, arsızlıq nümayiş etdirirsə o insanın həya ölçüsünü göstərən nəyi var? Geyinərək soyunmuş olursansa, bütün məhrəm yerlərin açıqdadırsa, danişarsan təhqir edirsənsə, davranarkən ədəbsizlik edirsənsə həya səndə nə gəzir?

İctimai yerlərdə lüt gəzmək, başqalarının rahatlığını pozan davranışlar etmək, nalayiq ifadələr işlətmək cəsaretin, özünəinamin, azadlığın göstəricisi hesab olunmağa başladı. Əgər çılpaq gəzirsənsə, əlindəki içki səni sən olmaqdan çıxarıbsa, ictimai yerdə ədəbsiz bir tərzdə oturmursansa və istədiyindən azadsan, cəsaretlisən, özünə güvənersən. Bir nəfər çıxıb desə ki, bu ədəbsizlikdir, həyasızlıqdır, onu yarandığına peşman edərlər.

Qədim yunan filosofu Aristotel qadınlarda ən xoşagələn məziyyətin utandıqı zaman üzündə yaranan qızartı olduğunu deyir. Bu

genetikdir, bizim genimizdə o mədəniyyətin də, o mənəviyyətin də toxumu var, biz xalq kimi, millət kimi o toxumu yenedən cücməyə borcuyuz. Biz ədəbi, həyanı, arı, təvazönü, nəzakəti öz qanımızda daşıyıyıq, unuduğumuz bu xüsusiyyətləri oymaq şərtidir. Bu dəyərləri gənclərin yadına salmaq, o geni oymaq borcumuzdur. Lazım gəlsə lap diqqət etmək şərtidir.

Həyasızlıq azadlıq deyil, cəsaretdir deyil, özünə inam deyil.

Həyasızlıq elə həyasını itirmək deməkdir, arını unutmaq deməkdir. Həyasızlığı adələtdirmək bu xalqın mədəniyyətinin, mənəviyyətinin, milliliyinin altına mina döşmək deməkdir. Necə adələtdirirlər? Efirlərə həyasız aparıcılar, ardan yoxsul münsiflər çıxarmaqla, həyanın ayaqlar altına atılıb tapdandığı verilişlər nümayiş etdirməklə adələtdir həya anlayışı. Həyasız, mənəviyyətsiz insanları məşhurlaşdıraraq, efirlərdə namuslu, mənəviyyətliliyi kimi təqdim etməklə adələtdir. Əxlaqsızlığın görə ailəsi dağılmış insanlar efirdə əxlaqdan dərs verir xalqa. Həyasız olduğunu bir el bilir, çıxıb efirdə həyadan danişanlar basıb ölkəni bit-birə kimi.

Gənclərə təsir edən, onları milli xüsusiyyətlərdən uzaqlaşdırmağa çalışan qüvvələr var. Onlara təlqin edilir ki, cəmiyyətin fikrinə əhəmiyyət vermə, istədiyini kimi ol, başqalarının nə deməsi, ictimai qınaq sənə maraqlı olmasın. Gənclik uçurumun üstündədir, bu qüvvələrin çəkdiyi ipin üstü ilə yeriyir, o ip harada qırılacaq, o gənclik harada uçuruma düşəcək, gözləyirik. İradları qəbul etməyən, ictimai fikrə dözümsüzlük göstərən, həyasızlıqla azadlığın sərhəddini bilməyən nəsillər formalaşır və normal insanlar bu gedişətdən narahatdır.

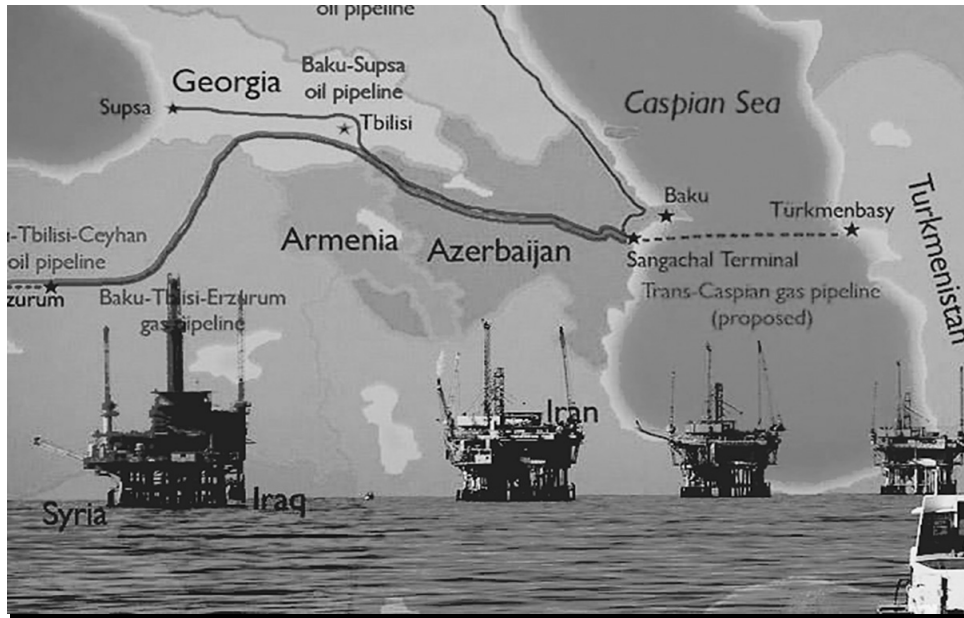
Həya, bir cəmiyyətin süzgecidir, müdafiə mexanizmidir. Həya insanlığın təməlidir, zirvəsidir, insanın, xüsusilə qadının zinetidir. Əgər bir insan, fərqi yoxdur, kişi və yadın – həyasını itirib, bu, onun itirəcək heç nəyi qalmayıb deməkdir. Arını, həyasını itirən insan parlamağa hazır bomba kimidir, ondan hər an hər şey gözlənilir. Həyasını itirən insan heyvani duyğularla bəslənir, yaşayır. Həya bizim siğortamızdır əslində. Biz insanlıqdan çıxmağa qoymayan, üzümüzü qızardan və utanmağı unudurmayan siğortamız. Əgər bir cəmiyyətin həya adlı siğortası varsa o bütün mənəvi uçurumlardan xilas ola bilər. Bəs bizim necə, o siğortamız yerindədirmi?

Lalə Mehralı

Türkmən brendli İran qazı

Bu ilin 30 iyul tarixində Türkiyənin energetika və təbii ehtiyatlar naziri Alparslan Bayraktar Türkmənistanı işgüzar səfər etmişdi. Bir sıra görüşlərdən sonra məlum olmuşdu ki, məqsəd Türkmən qazının Türkiyəyə tranziti ilə bağlı marşrutun seçilməsidir. Səfər ərəfəsində Bayraktar Türkiyə mətbuatına bildirib ki, türkmən qazının İran və Azərbaycan vasitəsilə Türkiyəyə tədarükü ilə bağlı danışıqlar aparmaq üçün Türkmənistanı gədir.

Bu ilin mart ayında isə türkmən xalqının ali rəhbəri Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun Türkiyəyə səfəri zamanı tərəflər arasında gələcək müqavilə çərçivəsini müəyyən edən iki deklarativ sənəd imzalanmışdı. Bayraktarın Aşqabad səfərindən sonra cavablandırılmalı biləcək suallara başlayıb. Xarici mətbuatın da yazdığına inansa, məlum olur ki, türkmən qazı İran-Türkiyə marşrutu ilə

Yaxud, Aşqabaddan "Təki Transxəzər olmasın" siyasəti

masından narazılığını bildirib. "Ancaq burada İran vasitəsilə eyni SWAP sxemində uyğun olaraq İraqa qaz tədarükü üçün başqa bir Türkmənistan layihəsi həyata keçirilib. 10 milyard kubmetr alqı-satqı ilə bağlı İraq hökuməti ilə razılıq əldə olunub. İyulun əvvəlində isə İran və Türkmənistanın müvafiq idarələri arasında İran tərəfinin 10 milyard kubmetrə qədər qaz alması və daha sonra İraqa nəqli üçün müqavilə imzalanıb. Bundan başqa, qaz nəqli infrastrukturunun genişləndirilməsi üçün İran şirkətləri Türkmənistan ərazisində 125 km uzunluğunda yeni qaz kəməri və İrana əlavə həcmdə qaz tədarükü üçün zəruri olan üç qaz-kompresor stansiyası tikəcəklər. Vurğulamaq lazımdır ki, mövcud güclərlə yanaşı, Dövlətabad-Sərəxs-Həngəran marşrutları üzrə və Çaloyuk qazölçmə stansiyası vasitəsilə İrana tədarük olunan qazın həcmiminin 40 milyard kubmetrə çatdırılması nəzərdə tutulur.

Aytakovun sözlərinə görə, Türkmənistan İrana daha 30 milyard kubmetr qaz verə bilər. Bu isə Transxəzər Boru Kəməri ilə nəqli nəzərdə tutulan qazın həcminə tam bərabərdir ki, bu da hipotetik

daşınacaq. Bayraktar ümid etdiyini bildirib ki, İran da lazımı konstruktiv mövqə nümayiş etdirəcək ki, gələn il türkmən qazı Türkiyəyə axmağa başlasın. Ayrı-ayrılıqda qeyd etmək lazımdır ki, Türkmənistan-İran-Azərbaycan marşrutu üzrə Türkmənistan qazı faktiki olaraq son bir neçə ildə üçtərəfli razılaşmasına uyğun olaraq Türkiyə və Avropaya nəql olunurdu. Məsələ burasındadır ki, Bayraktarın haqqında danışdığı qaz avropalılar tərəfindən alınanda türkmən yox, Azərbaycan qazı olur və bu da hamını qane edir. "Şahdəniz" yatağında yeni hasilat güclərinin işə salınmasından sonra Azərbaycanın sadəcə olaraq türkmən qazına ehtiyacı qalmayıb.

Tranzit məsələsi Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan, Türkmənistan, Tacikistan və Azərbaycan ölkə başçılarından iştirakı ilə Astanada VI Mərkəzi Asiya Məşvərət Toplantısında da müzakirə edilmişdi. Tədbirdə çıxış edən Qazaxıstan prezidenti Tokayev Mərkəzi Asiya ölkələrinin tranzit və nəqliyyat potensialının daha da inkişaf etdirilməsi böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayaraq Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi, Şimal-Cənub Dəhlizi, Bir Kəmərlər və Yol Təşəbbüsü kimi layihələrə önəm verildiyini bildirmişdi.

İran-Türkmənistan görüşündə nə baş verib?

Türkmənistan və İran enerji, gəmiçilik və gömrük əməkdaşlığını əhatə edən strateji sazişlər imzalayıb. Əsas məqam Türkmənistan qazının İrana tədarükü ilə

bağlı razılaşma olub. Qaz İrana, oradan da Türkiyəyə, daha sonra isə SWAP əvəzetmə yolu ilə, yeni müstəqil qaz kimi, üçüncü ölkənin brendi altında deyil, "türkmən kimliyini" qoruyub saxlayaraq Avropaya göndəriləcək. İkinci xətt İrandan İraqa keçəcək. Tehrandakı bu mühüm danışıqları şəxsən Türkmənistanın milli lideri, Xalq Maslahatının sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov aparıb. Qurbanqulu Berdiməhəmmədov, öz növbəsində, Türkmənistan-İran əməkdaşlığının dinamik xarakterini vurğulayıb: "Bu gün əlaqələrimiz öz dinamikası ilə seçilir". O, qaz təchizatı, enerji, elektrik enerjisi, yol infrastrukturunu və nəqliyyat kimi əsas məsələlərin müzakirəsindən danışaraq, layihələrin uğurla həyata keçiriləcəyinə ümid etdiyini bildirib. Türkmənistan lideri əldə olunmuş razılaşmaların icrasına nəzarət edəcək, onların səmərəli icrasını təmin edəcək birgə komissiyanın yaradılmasını da açıqlayıb. Tehrandakı danışıqlardan əvvəl türkmən qazının taleyi həll olunan bir sıra görüşlər keçirilib. Belə ki, avqustun əvvəlində Türkiyənin energetika və təbii sərvətlər naziri Alparslan Bayraktar Türkmənistandan İrana, daha sonra SWAP-la əvəzetmə yolu ilə Azərbaycana, sonra isə TANAP qazı ilə gələcək qaz nəqlinin hazır "reseptləri" və marşrutları ilə Aşqabada səfər edib. Lakin 2024-cü ilin əvvəlindən Azərbaycan tərəfinin fikrincə, öz istehsalının artması ilə əlaqədar tədarük dayandırılıb. Mərkəzi Asiya üzrə ekspert Serdar Aytakovun verdiyi məlumata görə, Bayraktar bu sxemin işinin bərpasına kömək etmək qərarına gəlib,

lakin Türkiyənin himayəsi altında və əsaslı bu sxem ilk dəfə olaraq Türkmənistan qazının Türkiyəyə tədarükünü nəzərdə tuturdu. Türkmən qazı TANAP vasitəsilə tədarük edilən Azərbaycan qazında "ərimədi" və bu, Türkmənistan tərəfinə Türkiyəyə, Bayraktarın dediyi kimi, Avropaya tam hüquqlu qaz təchizatçısı kimi çıxmaq imkanı verdi. Bir daha yada salaq ki, Türkiyə ilə Türkmənistan arasında türkmən qazının Türkiyəyə tədarükü ilə bağlı bir sıra sazişlər var; Ən son sənədlər Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun Türkiyəyə səfəri zamanı, 2024-cü ilin mart ayının əvvəlində keçirilən 3-cü Anadolu Diplomatik Forumu zamanı imzalanıb.

Bu razılaşmalar gələcəkdə türkmən qazının Avropaya yolunu açmağa bilər. Bu, Türkmənistan və Türkiyə Respublikası arasında karbohidrogen ehtiyatları sahəsində əməkdaşlığa dair Niyyət Bəyannaməsi və ixtisaslaşdırılmış strukturlar arasında təbii qaz sahəsində tərəfdaşlığın inkişafına dair Əməkdaşlıq Memorandumudur. Bayraktar Aşqabad səfəri zamanı türkmən qazının tranziti ilə bağlı bəzi problemlərin həll olunduğunu açıqlayıb və artıq Azərbaycanla razılıq əldə olunduğunu vurğulayıb. Xarici mətbuatın verdiyi məlumata görə, Bayraktarın səfərindən bir az əvvəl Azərbaycan mövqeyini kəskin dəyişib. Azərbaycan hakimiyyəti TANAP layihəsində türkmən qazına yer olmadığını bildirib və Türkmənistanın Transxəzər boru kəməri və Türkmənistanın Transxəzər boru kəmərinin tikintisinə sərmayə qoyma-

olaraq bu qazın Türkiyə və Avropaya nəqli imkanlarını açır. Başqa bir şey, İranın Türkiyə sərhədində əvəz etmək üçün kifayət qədər qaz həcmiminin olub-olmaması və ya zamanla bu həcmdə qazın vurulması üçün boru kəmərinin çəkilməsinin planlaşdırılıb-planlaşdırılmamasıdır ki, bunu etmək eyni Transxəzər boru kəmərinə tikməkdən qeyri-mütənasib dərəcədə asandır. Türkiyənin özünün boru kəməri sisteminin ötürmə imkanları ilə bağlı da suallar var, çünki Azərbaycan müstəqil olaraq Trans-Anadolu Boru Kəməri (TANAP) və onun Avropaya davamını - Türkiyəyə qaz tədarük etmək üçün Trans-Adriatik Boru Kəməri (TAP) tikib. Türkmənistanın xarici işlər naziri Rəşid Mərdovun Ankaraya səfəri əlamətdar hadisə olub. O, prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Türkmənistan qazının Avropaya tədarükündə İranın iştirakını artıran sxemin mümkünliyinə inandırıb.

Aytakov qeyd edib ki, əsas nailiyyət bu tədarüklərdə Türkmənistanın suverenliyinin qorunub saxlanmasıdır: qaz türkmən brendi ilə Avropaya axacaq və Ərdoğanın planlaşdırdığı kimi "Türkiyə qaz qovşağında" əriməyəcək. İrana qarşı sanksiyalar məsələsinin həlli də mühüm amilə çevrilib. ABŞ-ın Türkmənistandakı keçmiş səfiri Metyu Stiven Klimov təsdiqləyib ki, SWAP sxemləri sanksiyaları pozmur, çünki İrandan çıxan qaz qanuni olaraq türkmən qazı sayılır. Bu, Aşqabadın İran və Türkiyə vasitəsilə Avropaya qaz tədarükü üçün yeni imkanlar açır.

V.VƏLİYEV

Elçin Bayramlı

İnformasiya məkanı: klassik media sıradan çıxır, yerini isə...

Həmişə cəmiyyəti narahat edən məsələlərdən yazmışıq. Bu dəfə isə ənənəni pozaraq özümüzə yazmaq istəyirik. Son vaxtlar klassik media cəmiyyətdə öz mövqelərini və auditoriyasını kəskin həcmdə itirib. Təsəvvür edin, deputatlığa namizədlər belə öz təbliğatlarını klassik mediada yox, sosial şəbəkələrdə, internet resurslarda qururlar. Qəzetlər, xəbər agentliklərini oxumayanlar bir yana qalsın, televiziyaya baxan, radio dinləyən də çox azdır. İnternet mediası informasiya bazarını ələ keçirib. Bəli bu, faktıdır, lakin bütün hallarda olduğu kimi, burada da əsas məsələ faktın özü deyil, səbəbidir. Bəs bu prosesin səbəbləri nədir?

Əlbəttə, kütlə üçün sosial şəbəkə səhifələri, heç bir kriteriyaya məhəl qoymayan "azad" saytlar daha cəlbedicidir. Onların materialları daha hay-həşirli, daha rəngarəng, daha maraqlı, daha kəskin. Yəni, məsələ formada deyil, əsas problem məzmunudur. Klassik media forma olaraq da, məzmun zənginliyi cəhətdən də udur.

Lakin ən əsas məsələ kütlələrin inamıdır. Oxucuların əsl mətbuata ehtiyac var, sözün əsl mənasında, müstəqil, qərəzsiz, obyektiv və həyatın bütün sahələrini, reallıqlarını özündə əks etdirən mətbuat. Oxucu qəzetdə özünü, yaşadığı problemləri, mövcud reallıqları axtarır. Klassik mediada isə bunlara çox az rast gəlinir.

Bu boşluqdan qeyri-ciddi və diletant xəbər saytları, xəbər yayamaqla məşğul olan sosial şəbəkə səhifələri və kanalları bəhrələnir, oxucu kütləsini istədiyi səmtə yönəldə bilir, aldıcı, qərəzli, provakativ tipli məlumatları cəmiyyətə yeridə bilir. Yeni nəsil "media" resurslarının materialları bir qayda olaraq, +18 mövzular, qan, ölüm, qırğın, ittiham, təhqir və söyüş dolu başlıqlardan ibarətdir. Oxucu bu "şok" xəbərlərdən bezib. Cəmiyyət artıq bu "şokterapiyanı" həzm edə bilmir.

İnternet mediada şantaj, böhtan, təxribat, qarayaxma, təhqir kampaniyası geniş vüsət alıb. Yalnız azsayılı savadlı, sağlam düşüncəli oxucular hər şeyi görür və başa düşür ki, belə "jurnalist"lərin, "mətbu orqan"ların dərdi xalqın, dövlətin taleyi, maraq və mənafeləri deyil, özlərinin şəxsi maraqlarıdır. Kütlə isə, bunları görmür, onu ancaq materialların maraqlılığı maraqlandırır. Belə vəziyyətdə, klassik medianın auditoriyasının itirilməsi normaldır. Başqa cür ola da bilməzdi.

Başqa problemlər də var. Klassik media resurslarının çoxu maddi problemlər ucubundan peşəkar jurnalistlərin yox, diletantların xdmətindən istifadəyə məcbur olur. Peşəkar jurnalistlər isə, az maaşla acından ölmək üçün başqa sahələrə gedirlər. 300-500 manat maaşla ailə saxlamaq mümkün olmadığı kimi, qeyri-peşəkarların çalışdığı mətbu vasitələrin cəmiyyətdə nüfuz qazanmaları da mümkün deyil.

Azərbaycanda jurnalistlərin orta maaşı 300 avro civarındadır. Qonşu ölkələrdə- Rusiya, Gürcüstan, Türkiyə və İranda eyni işi görən jurnalistlər azı 3-5 dəfə çox əməkhaqqı alırlar. Bunun müqabilində bizdə jurnalistə gördürülən iş onlarla müqayisədə daha çoxdur. 20 nəfərlik işçinin işini 5-10 nəfərə gördürmək cəhdi işin dəyərini xeyli aşağı salır. Nəticədə cəmiyyət keyfiyyətdən üstün tutulur ki, bu da problemin əsas səbəbidir.

Təsəvvür edin ki, son 10 ildə jurnalistlərin maaşlarında artım müşahidə olunmayıb. Halbuki, bu 10 ildə bütün sahələrdə çalışanların maaşlarında dəfələrlə artımlar edilib, bu müddətdə bazar-dükanda qiymətlər neçə dəfə artıb. Jurnalistin onsuz da gülünc olan maaşı real dəyərini azı 2 dəfə itirib. Amma jurnalist hələ də dünyanın ən bahalı şəhərlərindən biri olan Bakıda 500-600 manat maaşla ailə saxlamağa məcburdur. Bir çoxu kirayədə qalır, bunun yarısını da kirayə haqqına çıxsaq, vəziyyətin acınacaqlı olduğunu anlamaq olar.

Azərbaycanda yaşayış minimumunun 270 manat olduğunu nəzərə alsaq, ortalama 500 manat əməkhaqqı alan jurnalistin ailəsində adambaşına yaşayış minimumundan xeyli aşağı vəsait düşdüyünü aydın görmək olar. Belə bir ağır vəziyyətdə yaşayan, problemlərdən başı açılmayan insandan hansı iş keyfiyyəti, hansı peşəkarlıq, hansı iş həvəsi gözləmək olar?

Klassik media cəmiyyətdə o vaxt nüfuz qazanacaq ki, normal maaş verilən peşəkarlardan ibarət heyətə mailk ciddi qəzetlər, saytlar, tv-lər, radiolar daha obyektiv, daha savadlı, daha peşəkar iş ortaya qoysunlar. Əks halda, informasiya məkanı mediaya heç bir aidiyyəti olmayan subyektlər tərəfindən tam ələ keçiriləcək. Bu isə həm milli təhlükəsizlik, həm də dövlət təhlükəsizliyi cəhətdən ciddi təhlükədir.

"Boykot"çuların təxribatları özlərinin ifşası ilə nəticələndi

Bu gün üzlərdə sevinc, qəlblərdə fərah var. İnsanlar 30 ildən sonra ilk dəfə ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa edən Azərbaycanda növbəti seçkilərin iştirakçısı olacaqlar. Bu məqsədlə hər bir ölkə vətəndaşı sentyabrın 1-də baş tutacaq parlament seçkilərinə özünün töhfəsini verməyə çalışır. Seçki ilə bağlı keçirilən tədbirlərdə insanların fəallıq göstərməsi, müxtəlif suallarla MSK-ya müraciətlər ünvanlamaları bir daha cəmiyyətin öz taleyinə diqqət ayırdığını göstərir.

Düzdür, elə bir şəxslər və qüvvələr var ki, onlar seçkilərdə təxribat yolu tutur, müxtəlif çirkin vasitələrlə ictimai rəyin seçki bayram əhval-ruhiyyəsinə kölgə salmağa çalışırlar. Bu da ondan irəli gəlir ki, onlar xaricdəki anti-Azərbaycan dairələrindən tapşırıqlar alırlar. Məhz tapşırıqların nəticəsidir ki, ciddi əsaslara söykənən dəlil-sübutlarla Avropanın və ABŞ-ın qərarlıq dairələrinin müəyyən qruplarının təsiri altında olan Mili Şura və AXCP parlament seçkilərini "boykot" etmək kimi absurd qərar qəbul ediblər. İstəkləri nəticə verməyə də, hər halda uğursuz və "Siyasi partiyalar haqqında qanunun" müddəalarına ziddir. Çünki hər bir siyasi partiyanın gücü, imkanı və sosial bazası seçkidən-seçkiyə bəlli olur. Seçkidə iştirak etməmək qanunvericiliyə qarşı hörmətsizlikdir, üzvlərinə sayğısızlıqdır. AXCP o partiyadır ki, 1998-ci ildən bu günə qədər

Azərbaycan Partiyasının İdarə Heyətinin növbədənənar parlament seçkiləri ilə bağlı iclası keçirilmiş və iclasda sentyabrın 1-nə təyin edilmiş növbədənənar seçkilərlə əlaqədar partiyanın Tədbirlər Planı təsdiq edil-

ölkəmizin xilaskarı Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin siyasi irsi bugünkü uğurlarımızın əsasını təşkil edir.

Dağıdıcı müxaliflər nə qədər çox xarici maraqlı dairələrin sifarişlərinin qulu olacaqlarsa, o qədər xalqın nifrətini qazanmış olacaqlar

Yarandığı gündən YAP-ın Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilən əsas proqram məramı Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunub möhkəmləndirilməsindən, hüquqi, dünyəvi cəmiyyət qurulmasından, əmin-amanlıq, ictimai-siyasi sabitlik, milli həmrəylik, güclü və sosialyönümlü iqtisadiyyat yaratmaqdan ibarət olub. Bu siyasət Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etməkdədir. Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin ən güclü siyasi qüvvəsi statusunu daşıyır. YAP-ın sıralarında təmsil olunan 750 min nəfərə yaxın insan böyük güc olaraq Prezidentimiz, Fətəh Sərkərdə İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşməklə böyük qələbələrə, nailiyyətlərə imza atır. Əldə olunan, qazanılan qələbələr davamlı ocaq. Çünki Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu yalnız və yalnız tərəqqi əldə olunsun, inkişafa nail olunsun siyasəti Azərbaycan dövləti və xalqı var olduqca dəyişməz olaraq qalacaq. Ona görə də birmənalı şəkildə qeyd etmək olar ki, heç bir mübahisələr və diskussiyalar yaratmadan parlament seçkilərinin qalibi Yeni Azərbaycan Partiyası olacaq. Ona görə də, dağıdıcı müxaliflərin və onların təmsilçilərinin qərəzli fikirlər yayıb, hay-küy qaldırmaları mənasız cəfəngiyyətdən başqa bir şey deyil. Həm də bu kimi boşboğazlıqlar özlərini bir qədər də cəmiyyətin gözündən salmış olurlar. Məsələn deyirlər, "sirkə nə qədər tünd olsa öz qabını çatladır". Dağıdıcı müxaliflər nə qədər çox xarici maraqlı dairələrin sifarişlərinin qulu olacaqlarsa, o qədər xalqın nifrətini qazanmış olacaqlar. On görə də səhvlərdən nəticə çıxarmaq növbəti seçkilər üçün gərəklidir. Əgər siyasət dəyişməyə və xarici maraqlı dairələrə trolluq etmək fəaliyyəti davam edəcəksə, dağıdıcı müxaliflərin cəmiyyətin cüzi də olsa dəstəyini qazanması mümkün olmayacaq. Yeni məğlubiyətlər onları daim izləyəcək.

İLHAM ƏLİYEV

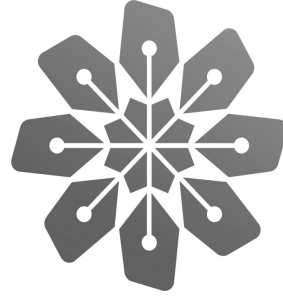
Azərbaycanda keçirilən hər hansı bir seçkidə iştirak etməyib. Sual yaranır, niyə? Partiya nəyə görə yaradılıb, kollegial orqanlar nədən formalaşmış, o partiya insanları niyə üzv olublar? Əgər seçkilərdə, eləcə də ölkənin ictimai-siyasi həyatında iştirak etmərsən, o siyasi partiyaya bağla və insanların digər partiyalara keçməsinə şərait yaratmaq daha məqsəddüyük olardı. Düzdür, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni vacib hesab olunan amilləri etməkdən çəkinsələr də, sırası üzvlər lazımsız partiya çevrilən AXCP-ni tərk edərək başqa partiyalara, o cümlədən də xalqın partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasına üz tuturlar.

Seçkinin tək qalibi Yeni Azərbaycan Partiyası olacaq

Fakt ondan ibarətdir ki, Cənubi Qafqazın ən güclü lider partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyası insanları inam və etimad bəslədi mərkəz hesab olunur. Çünki YAP xalqın maraq və mənafeini ifadə edir, sözdə deyil, əməli fəaliyyəti ilə dövlətimizin inkişafına, xalqın sosial-rifah halının yaxşılaşmasına töhfələr verir. YAP parlament seçkilərinin keçirilməsi vaxtı elan edildikdən dərhal sonra sürətlə seçki hazırlıqlarına başladı. Hələ iyulun 3-də Yeni

mişdir. Eyni zamanda, Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Seçki Qərargahının yaradılıb və onun tərkibi təsdiq edilib, Yeni Azərbaycan Partiyasının səlahiyyətli nümayəndələrinin və maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndəsinin təyin olunması və səsvermə gününədək seçki komissiyalarının iclaslarını müşahidə edəcək şəxslər təyin edilib. Bütün bu kimi yüksək səviyyəli hazırlıqlar onu deməyə əsas verir ki, 1 sentyabr parlament seçkilərinin qalibi yenə də Yeni Azərbaycan Partiyası olacaq. Başqa cür düşünməkdə yanlışlıq və sadələşmə olardı. Çünki Azərbaycan xalqı Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin qurucusu və hazırda Prezidentimiz İlham Əliyevin Sədrlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasının ideoloji siyasət xəttini birmənalı şəkildə dəstəkləyir. Azərbaycan xalqı Yeni Azərbaycan Partiyasını bu zamana qədər qatıldığı bütün seçkilərdə dəstəkləyib. Bu baxımdan da 1993-cü ildən bu günə qədər keçirilən bütün seçkilərin qalibi Yeni Azərbaycan Partiyası olub. Əldə olunan qələbələr xalqın Yeni Azərbaycan Partiyasına inamını göstərən başlıca amillərdəndir. Yeni Azərbaycan Partiyasının qurucusu,

Rusiyalı politoloq: Ermənistan Qərbin regiondakı uğursuz "Troya atı"dır

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

spektiv mümkündür, o cümlədən yeni hərbi münaqişə.

Digər problem İrəvanla Vaşinqton və Qərb ölkələri arasında hərbi əməkdaşlığın və siyasi əlaqələrin intensivləşməsidir. Bu şəraitdə Rusiya və Azərbaycan vəziyyətin proqnozlaşdırıla bilən və məsuliyyətli inkişafını təmin etmək üçün ona fəal təsir göstərə- cəklər.

Aydındır ki, ən yüksək səviyyədə təmasların formatı həm ictimai, həm də qeyri-ictimai razılaşmaları nəzərdə tutur. Biz haqlı olaraq deyə bilərik: Azərbaycanın bu gün də-fakto və de-yure Rusiyanın ən mühüm müttəfiqlərindən biri olduğunu nəzərə alaraq, Bakı ilə İrəvan arasında sülh müqaviləsinin bağlanması istiqamətində söylərin daha sıx əlaqələndirilməsindən danışmaq olar. Bunlar iki ölkənin liderləri tərəfindən həyata keçirilən razılaşdırılmış istiqamətlərdir.

- Liderlər Zəngəzur dəhlizi məsələsini müzakirə etdilər. Bu o deməkdir ki, bu mövzu Rusiya və Azərbaycan üçün hələ də aktualdır?

- Təbii ki, mövzu aktualdır. Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin 9-10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli bəyanatını heç kim ləğv etməyib. Bu o deməkdir ki, onun Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat əlaqəsi ilə bağlı 9-cu bəndi qüvvədədir. Bu sənədi Ermənistanın baş naziri Paşinyan imzalayıb və hüquqi baxımdan bu, İrəvan üçün məcburi məqamdır. Digər tərəfdən, Paşinyan öz eqoist istəklərinin təsiri altında və İrəvanın arxasında duran Fransa və ABŞ-in təzyiqi ilə Zəngəzur nəqliyyat dəhlizinin açılması əvəzinə bədnam "Dünyanın kəsişməsi" konsepsiyasını formalaşdırıb. Biz "Dünyanın kəsişməsi"ne region ölkələrini Ermənistandan keçən, İrəvan və onun Qərb tərəfdaşlarının nəzarətində olacaq kommunikasiyalardan istifadə etməyə məcbur etmək məqsədi kimi baxanla-

rın əsl motivasiyasını başa düşürük. Beləliklə, İrəvan Parisin, Vaşinqtonun, Brüsselin "xoş niyyətinin" girovuna çevriləcək. Bu günkü "Dünyanın kəsişməsi", sabah dalana dirənəcək. Bu, hər an Qərbin barmaqlarının tiqqiltisi ilə baş verə bilər.

- Sizcə, Putinin Azərbaycana səfəri nə demək idi?

- Bu gün bu, Azərbaycanın diktə etdiyi çox ciddi strateji seçimdir. Bizim münasibətlərimiz bu gün strateji müttəfiqlikdir. Və bu, onilliklər ərzində Rusiya xalqına və Rusiya elitasına Azərbaycanın guya etibarsız tərəfdaş və müttəfiq olduğunu "izah etməyə" çalışan hər kəse baxmayaraq baş verir. Bu illər ərzində güclü ermənipərəst lobbı formalaşmış.

Vladimir Putinin Azərbaycana səfəri göstərdi ki, ölkələr Cənubi Qafqazda sülh və sabitliyin xeyrinə fəaliyyət göstərirlər. Həm də ölkələrimizin maraqlarına uyğun. Bu, eyni Ermənistanın maraqlarına zidd deyil. Amma həmişə olduğu kimi, Ermənistan subyektiv deyil. Onun həmişə böyük bir tərəfdaşa ehtiyacı var. Və bu gün Rusiyanın əvəzinə belə tərəfdaş kimi Vaşinqtonu, Parisi, Brüsseli seçdi.

- Putinin Azərbaycana səfərindən əvvəl Şoyqunun İrandan Azərbaycana səfəri olub...

- Rusiya və Azərbaycan regionda sabitlikdə maraqlıdır. Rusiya siyasəti və diplomatiyası Rusiyanın maraqlarından çıxış edir. Bu maraqlar sərhəd təhlükəsizliyini nəzərdə tutur, bu həm də Cənubi Qafqazda və Xəzər regionunda sülhün təmin olunmasını nəzərdə tutur. Xatırlayırıq ki, Rusiya rəsmiləri bərabər münasibət siyasəti çərçivəsində Zaqafqaziya regionuna həmişə simmetrik səfərlər ediblər. Ancaq bugünkü vəziyyətdə deyil. Bu gün Ermənistan Rusiyaya qarşı qeyri-dost, təcridatçı siyasət aparır. O, Qərbin "tərəfdaşlarını" qəbul etməyə üstünlük verir.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Xəzər Strateji Araşdırmalar İnstitutunun (Rusiya) baş direktoru, Milli Müdafiə jurnalının baş redaktoru İqor Korotçenko "Moskva-Baku" portalına müsahibəsində Bakı ilə İrəvan arasında sülh sazişi ilə bağlı Rusiya və Azərbaycan liderlərinin mümkün planını şərh edib.

- İqor Yuryevič, Vladimir Putin Azərbaycana dövlət səfərindən bir həftədən bir qədər çox keçəndən sonra İlham Əliyevə zəng etdi. İki dövlət başçılarının mətbuat xidmətlərinin məlumatına əsasən, görünür ki, prezidentlər Ermənistan-Azərbaycan nizamlanmasının gündəliyinə xüsusi diqqət yetiriblər. Deyəsən, prezidentlər bu sahədə hansısa fəaliyyət strategiyası barədə razılığa gəliblər...

- Rusiya ilə Azərbaycan arasında qarşılıqlı fəaliyyət və əlaqə-

lərin möhkəmləndirilməsi strategiyası 2022-ci ilin fevralında imzalanmış Müttəfiq Əməkdaşlıq haqqında Bəyannamə ilə müəyyən edilir. Təbii ki, Rusiya liderinin Bakıya avqustun 18-19-da baş tutan dövlət səfəri zamanı digər məsələlərlə yanaşı, Ermənistan-Azərbaycan nizamlanmasının gündəliyi də müzakirə olunub. Məlumdur ki, Qərb Zaqafqaziyada öz siyasətini yeritmək cəhdlərini davam etdirir. O, bu nizamlanmada qərəzli şəkildə "vasitəçilik" etməyə və faktiki olaraq Ermənistanın tərəfində oynamağa çalışır. Biz bunu ABŞ, Fransa və Avropa İttifaqının ayrı-ayrı liderlərinin siyasətində aydın şəkildə görürük.

Bu gün obyektiv olaraq Azərbaycanın Cənubi Qafqaz regionunda təhlükəsizliyi və sabitliyi qorumaq mandatı var. Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Azərbaycana səfəri zamanı Prezident İlham Əliyevin diqqətini buna cəlb edib. Sonra bildirdi ki,

bu gün Azərbaycan dövlətinin başçısı təkəcə öz ölkəsinin deyil, bütün Cənubi Qafqazın təhlükəsizliyinə cavabdehdir.

Rusiya və Azərbaycan prezidentləri Vladimir Putin və İlham Əliyev Bakı ilə İrəvan arasında Azərbaycan liderinin formalaşdığı 5 əsas prinsip əsasında ədalətli, ədalətli sülhün bağlanmasına xüsusi diqqət yetirirlər. Biz görürük ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişi üzrə danışıqlar prosesi hələ də asan deyil. Ermənistan vaxtaşırı Qərbin "Troya atı"nın mahiyyətini nümayiş etdirməkdə davam edir. Və hətta bu şərtlərdə də sülh müqaviləsinin reallığa çevrilməsi və imzalanması üçün hər şey edilməlidir.

Narahatlığa səbəb olan bir neçə məqam var. Bu, Ermənistan hakimiyyətinin Azərbaycana qarşı ərazi iddialarını respublika Konstitusiyasından çıxarmasında nəzərəcarpacaq irəliləyişin olmamasıdır. Bu gün Ermənistanın ədliyyə naziri bildirib ki, 2027-ci ildə Konstitusiyanın qismən yox, tam dəyişdirilməsi ilə bağlı referendum keçiriləcək. Eyni zamanda, onun sözlərinə görə, bununla bağlı Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının istisna edilməsi məsələsi ölkə hakimiyyəti tərəfindən belə müzakirə olunmayıb. Bu o deməkdir ki, İrəvan Ermənistanla sülh sazişi imzalamadan imtina edir? İstənilən per-

SON SƏHİFƏ

SƏS

31 avqust
2024-cü il

Bu xəstəliyi gripdən ayırmaq çətindir - **DİQQƏT!**

Pnevmoniya ciddi bir xəstəlikdir. Ağciyərlərdə iltihab prosesinin inkişafı ilə təyin olunur. Uşaqlarda həmin xəstəlik çox vaxt tənəffüs sisteminin tam yetişməməsi, həmçinin bəlgəmi tam öskürə bilməməsi səbəbindən ağır gedişə malik olur.

Bu fikirləri Səhiyyə Nazirliyinin rəsmi instaqram səhifəsində nazirliyin Elmi-Tədqiqat Ağciyər Xəstəlikləri İnstitutunun direktoru İradə Axundova açıqlayıb. Onun sözlərinə görə, patoloji proses antibiotiklərin və simptomatik dərmanların məcburi təyin edilməsi, ağır hallarda isə uşağın xəstəxanaya yerləşdirilməsini tələb edir: "Uşaqlarda pnevmoniya diaqnozunun çətin-

liyi ondadır ki, xəstəliyin ilk əlamətləri praktiki olaraq soyuqdəymə və ya qripin simptomlarından fərqlənir. Belə ki, pnevmoniyanın bakterial formasının klinik mənzərəsini qripdən ayırmaq çətindir. Simptomlara üşütmə, qızdırma, artan tərləmə, öskürək, təngnəfəslik, ürək döyüntüsünün artması daxildir".

İ.Axundova qeyd edib ki, valideynlər sətəlcəm və ya tənəffüs sisteminin digər patologiyalarının ən kiçik bir əlaməti olduqda dərhal uşaqları ilə həkimə müraciət etməlidirlər. Uşağın sətəlcəm olduğuna dair hər hansı bir şübhə varsa, bu, tibb müəssisəsinə müraciət etmək üçün ciddi bir meyardır. Vaxtında yardım olmadığı halda, xəstə uşaqda xroniki bronxopulmonar pozulmalar inkişaf edə bilər.

Xəbərdarlıq: Sabahdan "WhatsApp" işləməyəcək

1 sentyabr 2024-cü il tarixindən etibarən "WhatsApp" bəzi telefonlarda işləməyəcək. Məsələn burasındadır ki, bu cihazların siyahısını dərc edən "Meta" program təminatı tələblərinə uyğun gəlmədiyini üçün tətbiqin istifadə oluna bilməyəcəyini açıqlayıb.

Bunlara "Samsung Galaxy Core", "Samsung Galaxy Ace 2", "Samsung Galaxy S3 mini", "Samsung Galaxy Xcover 2", "Huawei Ascend Mate", "Huawei

ELAN

25.05.2023-cü ildə DSX tərəfindən Qənbərov Şamxal Hüseynağa oğluna verilmiş DSX 0008074 sayılı Xidməti vəsiqə itdiyi üçün etibarsız hesab edilsin.

Ascend D2", "LG Optimus" markasının bir neçə modeli, "Lenovo A820" və "Sony Xperia M" kimi telefonlar daxildir.

"SƏS" qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN
6 aylıq 79.20 AZN
1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarınızı
dərc etməyə hazırıq!

Hadisə seriala çəkilir – yarım milyon qazanacaq!

Müğənni Hadisənin baş rolda oynadığı "Esas Oğlan" serialının çəkilişləri başa çatıb. Sosial şəbəkələrdə serialın çəkilişlərindən foto paylaşılıb. Hadisə bu serialdan 10 milyon lirə (499308,36 manat)

qonorar alacaq. Baş rollarda Hadisə, Seda Bakan, Şükrü Özyıldız və Serhat Teoman çəkilən ekran işi 8 seriya davam edəcək.

"Barselona" azərbaycanlı futbolçusunu icarəyə göndərdi

"Barselona" azərbaycanlı futbolçusu Eldar Tağızadəni icarəyə verib. QOL.az xəbər verir ki, bu barədə klubun mətbuat xidməti məlumat yayıb. 21 yaşlı qapıçı karyerasını İspaniyanın 4-cü liqasında mübarizə aparan "Tudelano"da davam etdirəcək.

Onunla 2025-ci ilin yayınadək müqavilə imzalanıb. Qeyd edək ki, Eldar Tağızadə avqustun 10-da "Barselona"nın B komandasına transfer olunmuşdu. Onun Kataloniya təmsilçisi ilə müqaviləsi 2026-cı ilin yayınadək nəzərdə tutulub.

Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 2700